

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΓ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1956 | ΑΡΙΘ. 22

Ο Ο.Η.Ε. ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ κατωτέρω δημοσιευόμενος λόγος ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Σου ἁγίου Σάμου κ. Εἰρηναίου, κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆν τοῦ Ο.Η.Ε, καθ' ἣν οὗτος παρέστη, ἀντιπροσωπεύσας τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον.

Τὰ ἄδρα νοήματά του καὶ αἱ μὲ τὴν ἑξαρσιν καὶ ἐνάργειαν διατυπωθεῖσαι ἀπόψεις του ἐνεποίησαν, ὡς εἰκός, ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς πάντας.

Αἱ σημερινὰ δὲ ἀγωνιώδεις ἀληθῶς στιγμαὶ τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης, ποῦ ὁ ὑδρογονικὸς θάνατος ἀπειλεῖ ν' ἀπλώσῃ τὰς ἐξοντωτικὰς πτέρυγὰς του ἐπάνω της, καταδεικνύουν πασιφανῶς, ὅτι νοσεῖ ὄντως ἠθικῶς ὁ κόσμος καὶ ὅτι μόνον ἡ ὀριστικὴ ἐπικράτησις εἰς τὰς συνειδήσεις τοῦ Ἐδαγγελικοῦ νόμου καὶ τῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν ἀρχῶν, εἶναι δυνατόν ν' ἀναστείλῃ τὴν ἀποσυνθετικὴν περαιοτέρω πορείαν του, καὶ νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὴν ἐπαπειλουμένην καταστροφὴν του.

Κύριε Πρόεδρε τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, κύριοι Πρεσβευταί, κυρίαὶ καὶ κύριοι,

Εἶμαι ἐξουσιοδοτημένος νὰ ἀντιπροσωπεύσω τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ διερωτηθῶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας της εἰς τὴν συγκέντρωσίν σας καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὸν Ὁργανισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, τοῦ ὁποίου ἑορτάζομεν σήμερον τὴν ἐπέτειον. Ὁ Ο.Η.Ε. στηρίζεται εἰς ἠθικὰς ἀρχὰς διεθνῶς κύρους. Ἡ αὐτοδιάθεσις τῶν λαῶν, ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἐλευθεριῶν των καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων εἶναι, ὡς τόσον σαφῶς ἠρμήνευσαν οἱ προλαλήσαντες, αἱ μεγάλα ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη ἡ θεμελίωσις του. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Πρὸ παντὸς ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι σύνθεσις τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς πολιτισμοῦ ὠραιότητος καὶ σοφίας καὶ γνώσεως, καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ὡς πνευματικοῦ βάνου, βεβαιώνει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὑπερτάτην ἀξίαν. Ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς κόσμος ὡς πολιτισμὸς μέτρον κατενόησεν, ὅτι ὁ ἀνθρώπος καὶ μετὰ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα δὲν ἔσβυσεν ὡς πνευματικὴ

ἀξία, ὡς πρεσβεύουν ἄλλα σχήματα Χριστιανισμοῦ, ἀλλ' ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου διέσωσε τὴν δημιουργικὴν της δύναμιν, ὡς μαρτυρεῖ ἡ λαμπρὰ ἀνθήσις τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος, συμπράττει ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον. Μία ἐκπολιτιστικὴ πορεία τῆς Ἱστορίας χαράσσεται ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον μορφήν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Ἡ ἐλευθερία ἐκχέεται εἰς δημιουργίας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς, βιοῦται ὡς δικαιοσύνη, ὡς σεβασμὸς πρὸς τὸν ἀνθρώπον οἰασθήποτε φυλῆς καὶ θρησκείας, βιοῦται ἀκόμη ὡς ἀγάπη, ὡς ἐκουσία θυσία τοῦ ἑνὸς χάριν τῶν πολλῶν καὶ ὡς θυσία τῶν πολλῶν χάριν τοῦ ἑνός. Τὰ βιώματα τοῦ πνεύματος τούτου, τὰ ὁποία συνεσωρεύθησαν εἰς τὸ ὑποσυνείδητον τοῦ λαοῦ ἔγιναν παράδοσις Ἑλληνοχριστιανικὴ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν ἡρώες καὶ μάρτυρες, προῆλθε νομοθεσία Χριστιανικὴ, ποῦ ἐξέφυσε τὴν γυναικα εἰς τὴν ἀξιοπρέπειάν της, καὶ ἠνθισεν ἡ τέχνη εἰς ὅλας της τὰς μορφάς. Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ φέρει οἰκουμενικὸν χαρακτήρα καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τοὺς παλμοὺς πάσης ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἐὰν ἐμφανίζεται εἰς Ἐκκλησίας διηρημένας, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀνθρώπι-

νον στοιχείον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν υἰοθέτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ τὸν διειτύπωσεν εἰς σχήματα τῆς ψυχῆς του, πὺν εἶναι σφραγισμένη ἀπὸ τὸ γεωγραφικὸν περιβάλλον καὶ τὴν ἱστορικὴν του παράδοσιν.

Πάντως αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ο. Η. Ε. δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὰς Χριστιανικὰς ἀρχάς. Ἡ μόνη διαφορὰ ἐγκείται εἰς τοῦτο, ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ο. Η. Ε. εἶναι προβολαὶ τῶν παλμῶν τῆς ἐλευθερίας, εἶναι ἰδέαι αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν βιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Κρατῶν Μελῶν. Εἰς τὴν ζωὴν πολλάκις ἄλλο εἶναι ἡ γνώσις καὶ ἄλλο ἡ πράξις. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς ἓνα τόνον μελαγχολίας ἀναφωνεῖ «ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω» (Ρωμ. 7, 19) καὶ ὁ φιλοσοφῶν ἀπὸ σκηπτικῆς τραγικῆς ποιητῆς Εὐριπίδης διαπιστώνει τὸ αὐτὸ «λέληθεν οὐδὲν τῶν δε μ' ὧν σὺ νοουτετεῖς γνώμην ἔχοντά με ἢ φύσις βιάζεται» (ἀποσπασμ. 837). Αὐτὴ ἡ ἀντινομία κυριαρχεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τὴν θριαμβεύσῃ δὲ ἡ ἀλήθεια, ἀπαιτεῖται ἐσωτερικὴ θεία δύναμις διὰ τὴν ὑπερνικηθῶν οἱ ἐγωῖσμοι καὶ οἱ συμφεροντολογικοὶ ὑπολογισμοὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἐθνῶν. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ πλημμελής ἀπόδοσις τῆς λειτουργίας τοῦ Ο. Η. Ε. Ἐντεῦθεν αἱ πράξεις καὶ ἀποφάσεις του δὲν ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὰς προσδοκίας τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ λειτουργία του. Ὁ Ο. Η. Ε. θὰ παραμείνῃ πάντοτε ὡς ἡ πολιτικὴ ἐλπίς τοῦ κόσμου. Θὰ εἶναι τὸ βῆμα τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ προσδοκᾶται τὸ ἀκουσθῆναι ἢ φωνῆ τοῦ δικαίου δι' ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Ἡ αὐτοδιάθεσις τῶν λαῶν, αἱ ἐλευθερίαι των καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα θὰ εἶναι πάντοτε τὰ μέτρα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ σταθμίζονται αἱ ἀποφάσεις τῶν Συνόδων τῶν διασκέψεων τοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ θὰ δημιουργοῦν τὰ κριτήρια τῆς ἀξίας τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Κρατῶν Μελῶν. Ἐνώπιον τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως προβάλλεται τὸ Κυπριακὸν ζήτημα. Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι ὑπόθεσις μόνον τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὑπόθεσις ἀπὸ τὴν διευθέτησιν τῆς ὁποίας θὰ κριθῆ ἡ ἀξία τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑυρωπαϊκῶν Ἐθνῶν. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ βία καὶ ἡ ὠμὴ χρῆσις τῶν ὄπλων πὺν δύνανται σήμερον τὴν εἶναι ἡ ἔνδοξος δύναμις τῆς ζωῆς τοῦ

κόσμου. Ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν Ἐθνῶν προβάλλεται σήμερον ὡς αἷτημα παγκόσμιον καὶ ὀφείλουν ὅλοι οἱ ἡγέται τῶν Ἐθνῶν νὰ ἐκτιμήσουν τὴν σπουδαιότητα τοῦ αἰτήματος τούτου, εἰάν θέλουν νὰ θεμελιώσουν τὴν εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον.

Ἄλλως τε ἡ Ἱστορία, χάρις εἰς τὴν Χριστιανικὴν Θερησκείαν, τὴν κατ' ἐξοχὴν Θερησκείαν τῆς Ἐλευθερίας ἠκολούθησε πνευματικὴν πορείαν εἰς τὴν ἐξέλιξίν της. Ὅλαι αἱ κατὰ διαφόρους χρόνους ἐπαναστάσεις τῶν λαῶν εἶναι ἐξεγέρσεις πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἐλευθερίας των, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων των. Δὲν δύναται νὰ ἀναστραφῆ ἡ πορεία τῆς Ἱστορίας καὶ νὰ ἀναζητηθῆ ἡ διεθνὴς τάξις καὶ εἰρήνη τοῦ κόσμου μὲ τὴν ἐπιβολὴν καὶ τὴν κατίσχυσιν ὕλικῶν καὶ πολιτικῶν συμφερόντων ὀρισμένων Ἐθνῶν. Ἡ εἰρήνη δὲν ἐπιβάλλεται σήμερον μὲ τὰ τρομερὰ ὄπλα τὰ ὁποῖα ἔφερε εἰς τὸ μέσον ἡ πρόδοσις τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν προελθὼν θαυμαστός καὶ περιπλοκὸς τεχνικὸς πολιτισμός. Δὲν ἐκαλλιεργήθη παραλλήλως πρὸς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας καὶ ὁ ἄνθρωπος ὡς ὑπερτάτη ἀξία ἐντὸς τῆς συνειδήσεως τοῦ κόσμου. Καὶ ἐντεῦθεν ἡ διαταραχὴ τῶν συνειδήσεων καὶ ἡ ἀγωνία πὺν συνέχει τὰς ψυχὰς ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατισχύσῃ ἡ ἀλληλεγγύη τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἐθνῶν. Ἄνευ ὅμως τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου ἡ Ἱστορία καὶ ἡ κοινωνικὴ ζωὴ τῶν λαῶν στερεῖται νοήματος. Ἐάν εἶναι τραγικὴ ἡ πορεία τῆς Ἱστορίας, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐμπλοκὴν τῆς ἐλευθερίας ἐντὸς τῶν μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων.

Σήμερον τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ σχήματα τῶν λαῶν δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐλευθερίας των. Ἡ κοινωνία δὲν εἶναι σύνθεσις ἀνθρώπων θεωρουμένων μόνον ὡς οικονομικῶν καὶ πολιτικῶν μονάδων, ἀλλὰ τὸ σημερινὸν πολιτικὸν κλίμα ἀξιοῖ νὰ ἀποβῆ ἡ κοινωνία καὶ σύνθεσις ἐλευθέρων προσωπικοτήτων. Τὰ σημερινὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ σχήματα διαφόρων λαῶν διατείνονται ὅτι ἀναζητοῦν νὰ ἀναστηλώσουν τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, διὰ τὴν δικαιούται ὁ μὲχος τῶν ἐργαζομένων, διὰ τὴν ὑψωθῆ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὰ διδάγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Χριστιανισμὸς δέχεται τὰ πολιτικοκοινωνικὰ αὐτὰ σχή-

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ*

Α'

Εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Βατικανοῦ «*Osservatore Romano*» τῆς 6ης Αὐγούστου 1955 ἐδημοσιεύθη ἐπιστολὴ ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1955 τῆς Α. Α. τοῦ Πάπα Ρώμης Πίου ΙΒ' πρὸς τὸν ἡγούμενον τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνορθόδοξου Μονῆς Γκροτταφεράτα, ἥς Ἀγγλικὴν μὲν μετάφρασιν ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῷ «*Tablet*» τοῦ Λονδίνου τῆς 13ης Αὐγούστου (σ. 151), Γερμανικὴν δὲ ἐν τῇ «*Herder Korrespondenz*» τοῦ Σεπτεμβρίου 1955 (σ. 535).

Ἐν αὐτῇ ἡ Α. Α., ἀφοῦ ἐν ἀρχῇ παρέχει ἄδειαν ἑορτασμοῦ τῆς 900ῆς ἐπετείου ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς ταύτης Βαρθολομαίου, ἀναφέρεται ἐν συνεχείᾳ εἰς αὐτὴν ἀρχαίαν ἐνότητα, ὅτε οἱ Ἕλληνες δὲν ἦσαν κεχωρισμένοι ἀπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἦσαν ὁμοῦ ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ μάνδρᾳ, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν καὶ διακυβέρνησιν τοῦ βικαρίου τοῦ Χριστοῦ! Εἶτα ἡ Α. Α. ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι «βαθμηδόν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῆς ἀληθείας αἱ προκαταλήψεις, αἵτινες ἐπὶ τόσον μακρὸν χρόνον ἐκράτησαν μακρὰν τῶν κόλπων τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἀναρρίθμητα τέκνα αὐτῆς. Καὶ ὁμως, συνεχίζει, οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς οὐδὲν ἐν τῇ πραγματικότητι ἔχουσι νὰ φοβηθῶσιν ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος μετὰ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκ τῆς λίαν ἐπιθυμητῆς καὶ ἀναγκαίας ἐπιστροφῆς αὐτῶν πρὸς αὐτὴν» ἐπίσης οὐδὲν

* Τὰ παρόντα ἄρθρα τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ κ. Ι. Καρμίρη ἐδημοσιεύθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Ἀπόστολος Ἀνδρέας». Ἀναδημοσιεύονται δὲ κατ' ἐξάρεσιν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν τὴν περιοχὴν, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι ἐπίκαιρα, ὡς ἀποτελοῦντα ἀπάντησιν εἰς πρόσφατον ἐπιστολὴν τοῦ Πάπα Πίου τοῦ 12ου πρὸς τοὺς Οὐνίτας τῆς Ρωσίας.

ματα, ἀλλ' ὡς μεταβατικὰ καταστάσεις καὶ διακηρύττει ὅτι τότε εἶναι δυνατόν νὰ μονιμοποιηθῶν αὐταὶ αἱ πολιτικαὶ καὶ κοινωνικαὶ μορφαὶ τῆς ζωῆς τῶν λαῶν, ὅταν ἀποβοῦν προϊόντα καὶ ἀνθίσματα τῆς ἐλευθερίας των.

Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ Ὄργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διακηρύττει ὅτι στηρίζεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοδιαθέσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν καὶ εἰς τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ παραθεωρήσῃ τὰς ἀρχὰς αὐτάς, ἀφοῦ εἶναι γεννήματα τῆς ὑψηλῆς τῆς διδασκαλίας. Διὰ τοῦτο εὐχεται ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῇ καὶ φωτίσῃ τὰς ψυχὰς τῶν Συνέδρων τοῦ παγκοσμίου τούτου Ὄργανισμοῦ καὶ καθοδηγῇ αὐτοὺς εἰς τὴν λύσιν τῶν διεθνῶν προβλημάτων, κατὰ τρόπον ὅστε νὰ ἰκανοποιῆται ἡ ἀγωνιώδης προσδοκία ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς.

† Ὁ Σάμον καὶ Ἰακωβὸς ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ἔχουσι νὰ ἀπολέσωσιν ἀπὸ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῆς λαμπρότητος τῆς θείας λατρείας των, ἢ ἀπὸ τῆς σεβασμίας κληρονομίας τοῦ πολιτεύματος, τὸ ὅποιον παρέλαβον ἀπὸ τοὺς πατέρας των, τούναντιον θὰ ἀποκτήσωσιν ἐπηυξημένην προστασίαν καὶ δόξαν!»

Πρὶν σχολιάσωμεν τὰ ἀνωτέρω, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι δὲν εἴμεθα ἀσυνήθιστοι ἀπὸ τοιαύτας προπαγανδιστικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ὑποσχέσεις καὶ ἔτι ἐπισημοτέρας καὶ κατ' εὐθείαν προσκλήσεις τῶν Παπῶν τῆς Ρώμης, καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμίαν ἀπολύτως ἐντύπωσιν δύναται νὰ προκαλέσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ ἡ παρούσα ἔμμεσος καὶ λακωνικὴ πρόσκλησις μὲ τοὺς προσφιλεστέρων εἰς τὴν Ρώμην ὑπανιγμούς της καὶ τὴν προσφιλεστέρων εἰς αὐτὴν συνήθη ἐπιδόνη της. Πράγματι, ἐνῶ νῦν εὐρισκόμεθα πρὸ μιᾶς ἐπιμόνου καὶ ἤττον ἐπισήμου καὶ σοβαρᾶς ἐκδηλώσεως τοῦ νῦν Πάπα, ἀντιθέτως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔσχομεν σοβαρώτατα διαβήματα Παπῶν, οἵτινες δὲν ἐδίστασαν νὰ ἀποταθῶσιν ἐπισιμότατα καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ προσκαλέσωσιν αὐτὴν πρὸς «ἐνωσιν», (λέξιν ἀποβαλοῦσαν ἀτυχῶς ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ λεξιλογίῳ τὴν ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν ἔνοιαν αὐτῆς καὶ σημαίνουσαν ὑποταγὴν ὑπὸ τὸ λεγόμενον Παπικὸν πρωτεῖον ἐξουσίας μεθ' ὅλων τῶν παρεπομένων αὐτοῦ).

Οὕτως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀπηύθυναν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους δύο ἐπισήμους ἐγκυκλίους οἱ Πάπαι Πίος Θ' τῷ 1848 καὶ Λέων ΙΓ' τῷ 1894, πρὸς τοὺς ὁποίους ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπαντήσωσιν, ὁμοίως ἐπισήμως οἱ Ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς δι' ἰσαριθμῶν ὀρθοδόξων ἐγκυκλίων¹. Ἐν αὐταῖς ἀναιροῦνται τὰ ἐν ταῖς παπικαῖς ἐγκυκλίους φερομένα καὶ ἐπὶ αἰῶνας ἐπαναλαμβανόμενα γνωστά ἐπιχειρήματα τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀγνώστων εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχαιότητα παπικῶν ἀξιώσεων καὶ λατινικῶν δογμάτων, οἷα κυρίως μὲν τὸ παπικὸν πρωτεῖον καὶ ἀλάθητον καὶ τὸ filioque, δευτερευόντως δὲ τὸ «ράντισμα ἀντὶ τοῦ βαπτίσματος», «τὰ βαπτιζόμενα βρέφη μὴ χρίεσθαι», «μῆτε μεταλαμβάνειν (αὐτὰ) τῶν ἀχράντων μυστηρίων», ἢ «ἀπάρνησις τοῦ θεοῦ ποτηρίου εἰς τοὺς λαϊκοὺς», «τὸ ἄζυμον ἀντὶ ἄρτου», «τοὺς ἐγγάμους μὴ ἱεραῖσθαι», ἢ «ἀφαίρεσις ἀπὸ τῶν λειτουργιῶν τῆς εὐλογίας, ἢτοι τῆς θείας ἐπικλήσεως τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος», τὸ «καθαρτῆριον πῦρ», αἱ «περισσεύουσαι ἀξιωμαθῆναι τῶν ἁγίων καὶ αἱ ἀφέσεις», ἢ πλήρης ἀνταπόδοσις καὶ μακαριότης τῶν ἁγίων καὶ δικαίων εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον καὶ πρὸ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, ἢ ἀσπιλος σύλληψις τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ ἀθέτησις διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων καὶ ἐθίμων.

¹ Ἀκολούθως πρὸς μὲν τοὺς Ὀρθοδόξους ἀπευθύ-

1. Βλέπε τὰ κείμενα αὐτῶν παρὰ Ἰω. Καμίρη, «Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», Ἀθήναι 1953, τ. Β', σ. 902 ἐξ. καὶ 930 ἐξ.

νεται ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ λοιπῶν ὑπογραφόντων τὰς ἐγκυκλίους Ἱεραρχῶν ἢ προτροπῆ, ὅπως ἐμμένωσι σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος «Πίστις ἡμῶν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἐκήρυξαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, ἐκράτουν αἱ ἱεραὶ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, παρέδωκαν ἐκ διδαχῆς οἱ μέγιστοι σοφοὶ Διδάσκαλοι τῆς Οἰκουμένης καὶ ἐπεκύρωσαν τὰ ἐκχυθέντα αἵματα τῶν Ἁγίων Μαρτύρων» «κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας», ἣν παρελάβομεν ἄδολον παρὰ τηλικούτων ἀνδρῶν, ἀποστρεφόμενοι πάντα νεωτερισμὸν ὡς ὑπαγόρευμα τοῦ διαβόλου»¹. Πρὸς δὲ τοὺς Πάπας καὶ ὅλους τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς διακηρύσσεται, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἥτις εἶναι «ἡ Ἐκκλησία τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐννέα πρώτων αἰῶνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπομένως ἡ μία, ἁγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας», «διακαῶς ἐπιποθεῖ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν», ἀλλὰ ταύτην ἐννοεῖ ὡς δυνατὴν μόνον «ἐν τῷ ἐνὶ κανόνι τῆς πίστεως καὶ ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς ἀποστολικῆς καὶ πατροπαραδότου διδασκαλίας, ὄντος ἀχρογονιαίου λίθου αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». «Ὅθεν ἀσυμφώνως πρὸς τὸν ἱερὸν τοῦτον πόθον ἢ καθ' ἡμᾶς Ὁρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία πάντοτε ἐτοιμῶς ἔχει ἀποδέξασθαι πᾶσαν περὶ ἐνώσεως πρότασιν, ἐὰν μόνον ὁ τῆς Ρώμης ἐπίσκοπος ἀποτινάξῃ ἀπᾶς διὰ παντὸς τὸν ὄρμαθὸν τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ παρεισαχθέντων πολλῶν καὶ ποικίλων ἀντεαγγελικῶν νεωτερισμῶν, τῶν προκαλεσάντων τὴν λυπηρὰν διαίρεσιν τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, καὶ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὸ ἕδαφος τῶν ἁγίων ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἵτινες ἔχουσιν κύρος καθολικὸν καὶ αἰδίον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ»².

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως ἐποθετήσαμεν τὸ ζήτημα τῆς ποθητῆς ἐπανενώσεως τῆς Χριστιανοσύνης καὶ ἡμεῖς, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐν διαλέξει ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 900ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, κατὰ τὸ ἔτος 1054³, ἐμφράσαντες τὴν πεποίθησιν, ὅτι εἶναι δυνατὴ «ἡ προσέγγισις καὶ συνεννόησις καὶ κατ' οἰκονομίαν διευθέτησις τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαϊκῆς, ἀρκεῖ μόνον νὰ γίνῃ αὕτη ἐπὶ ἴσοις ὅροις καὶ μακρὰν τῶν περὶ πρωτείου, ἀλαθῆτου καὶ λοιπῶν ἐκκλησιολογικῶν ἀντιλήψεων, ἣ τῶν γνωστῶν ἐνωτικῶν μεθόδων (οὐνιτισμοῦ κ. τ. β.) τῆς Ρώμης, ἀλλὰ μόνον διὰ σοβαρᾶς καὶ ἀπροκατα-

λήπτου ἐπιστημονικῆς μελέτης τῶν χωρίζουσῶν τὰς δύο Ἐκκλησίας διαφορῶν, ἐν ἀγάπῃ, ὑπομονῇ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, ὑπὸ τὸ φῶς δὲ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἀρχαίας γνησίας Ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ μετὰ μακρὰν προπαρασκευῆν τῶν πνευμάτων καὶ τῶν καρδιῶν τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐκατέρωθεν». Ἐκαλέσαμεν δὲ τὸ Βατικανόν, ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς θλιβεραῆς ἐπετείου τῆς ἐκκλησιαστικῆς διαιρέσεως, ἣν ὁ Παπισμὸς προὐκάλεσε, προβῆ εἰς σύμφωνον πρὸς τ' ἀνωτέρω σοβαρὰν καὶ εἰλικρινῆ «φιλενωτικὴν χειρονομίαν, οὐχὶ δὲ εἰς τὰς γνωστὰς τύπου Οὐνίας¹, ἣ ἐγκυκλίαν καὶ ἐπιστολῶν παπικῶν περὶ ὑποταγῆς, αἵτινες εἶναι πλέον ἀναχρονιστικαὶ καὶ οὐτοπιστικαί». Δυστυχῶς ὅμως τὸ Βατικανὸν οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι, ἀλλὰ τὸν ἀντιὸν φαίνεται, ἐκ τῆς ὑπ' ὄψιν παπικῆς ἐπιστολῆς, ὅτι συνεχίζει τὴν παλαιὰν γνώριμον αὐτῷ ἐσφαλμένην τακτικὴν καὶ στάσιν ἐναντι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δι' ὅσων γράφει περὶ βικαρίου τοῦ Χριστοῦ, παπικῆς μάνδρας καὶ ἐπιστροφῆς εἰς αὐτὴν τῶν Ὁρθοδόξων κτλ. Ἀλλὰ τοὺς ἀσύστατους τούτους παλαιούς λατινικοὺς ἰσχυρισμοὺς ἀπέκρουσαν διὰ μακρῶν οἱ Ὁρθόδοξοι Πατριάρχαι, διὰ τῶν δύο μνημονευθειῶν ἀπαντήσεων αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν χρῆζει, νομίζομεν, νέας ἐπισήμου ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπαντήσεως ἢ ἄλλως τε μὴ ἀπευθυνομένην πρὸς αὐτὴν ἀμέσως καὶ ἐπισήμως καὶ οὐδὲν νέον προσθέτουσα εἰρημένη παπικὴ ἐπιστολή. Διὰ τοὺς αὐτοὺς ὁμοίως λόγους δὲν χρῆζει αὕτη καὶ διεξοδικῆς ἐκ μέρους ἡμῶν ἰδιωτικῆς ἀνασκευῆς. Οὐχ ἤττον ὅμως καθήκον ἡμῶν ὑπολαμβάνομεν, ὅπως — χάριν τῆς ἀληθείας καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς πολυποθῆτου ἐπανενώσεως τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν — προσθέσωμεν ὀλίγα τινὰ εἰς τ' ἀνωτέρω τῶν Πατριαρχικῶν ἀπαντήσεων, ἐξ αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν πάλιν τὸν λόγον ποιοῦμενοι, οὕτως ὥστε ἐμμέσως νὰ ὀμιλῇ ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΠΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Περὶ τῆς Οὐνίας προσφάτως ἔγραψε λίαν χαρακτηριστικῶς ὁ ἐπιφανὴς Ρωμαιοκαθολικὸς θεολόγος V. Congar, ὅτι, «l'Unité apparait comme étant la caricature et la contradiction même de l'unité». Ἐν Edition «Irenikon»: 1054—1954. L'Église et les Églises. Neuf siècles de douloureuse séparation entre l'Orient et l'Occident. τ. I. σ. 42.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Πολλάκις δοκεῖ, τὸ φυλάξαι τὰγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπότερον εἶναι. Τῶν γὰρ ἀνθρώπων οἱ πλείστοι κτῶνται μὲν τὰγαθὰ, φυλάττειν δὲ οὐκ ἐθέλουσι, τῷ καλῶς βουλευέσθαι.
(Δημοσθένης)

Κάλλιστον ἢ εἰρήνην. Ἀλλὰ πολλάκις αἰρετώτερον πόλεμος εἰρήνης χωρίζουσι Θεοῦ. Οὐ γὰρ χεῖρ εἰρηνεύειν κατὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας.

(Γρηγόριος Ναζιανζηνός)

Ἐκοιμήθην καὶ ὠνευρέθην, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι τὸ ὄρατον. Ἀφυστάθην καὶ εἶδον ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι τὸ καθῆκον.

(Κάντιος)

1. Αὐτόθι σ. 922.

2. Αὐτόθι σ. 933/4.

3. Ἡ διάλεξις ἡμῶν αὕτη ἐδημοσιεύθη ἑλληνιστὶ μὲν ἐν τῇ «Ὁρθοδοξίᾳ» τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως, 29 (1954) 453 ἐξ., ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἡ διαίρεσις τῆς Χριστιανοσύνης καὶ δυνατότης ἐπανενώσεως αὐτῆς. Ἐπὶ τῇ 900ῇ ἐπετείᾳ τοῦ Σχίσματος, 1054—1954», ἀγγλιστὶ δὲ ἐν τῷ «Greek Orthodox Theological Review», τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, 1 (1955) 160 ἐξ. ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «The division of Christendon and possibilities of reunion».

ΟΙ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΑΓΙΩΝ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ

B'

† Ματθαῖος ὁ Εὐαγγελιστής. Παρίσταται ἐν γεροντικῇ ἡλικίᾳ, μακροδιχαλογένειος, οὐχί φαλακρός, ὀλίγον γερακομύτης, μὲ ὄφρυς δασείας.

Κρατεῖ εἰς τὴν δεξιάν πτερὸν, διὰ τοῦ ὁποῦ γράφει τὸ Εὐαγγέλιόν του «Βίβλος γενέσεως...», ἐρειδόμενος ἐπὶ γραφείου ἢ ἐπὶ τοῦ γόνατος. Ἐμπροσθεν αὐτοῦ εἰκονίζεται ἀναλόγιον, ἐφ' ὃ φαίνεται μεμβράνη μὲ Ἑβραϊκοὺς χαρακτήρας, ἐκ τῆς ὁποίας μεταφράζει ὁ Εὐαγγελιστὴς τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ζωγραφίζεται πάντοτε μετὰ τῶν λοιπῶν τριῶν Εὐαγγελιστῶν ἐπὶ τῶν λοφίων ἢ τριγωνικῶν τόξων, τὰ ὁποία εὐρίσκονται κάτωθεν τοῦ τρούλου. Ὁ Ματθαῖος ζωγραφίζεται πάντοτε εἰς τὸ βορειοανατολικὸν λοφίον, ἐστραμμένος πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ, καὶ ἀντικρῶν τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον.

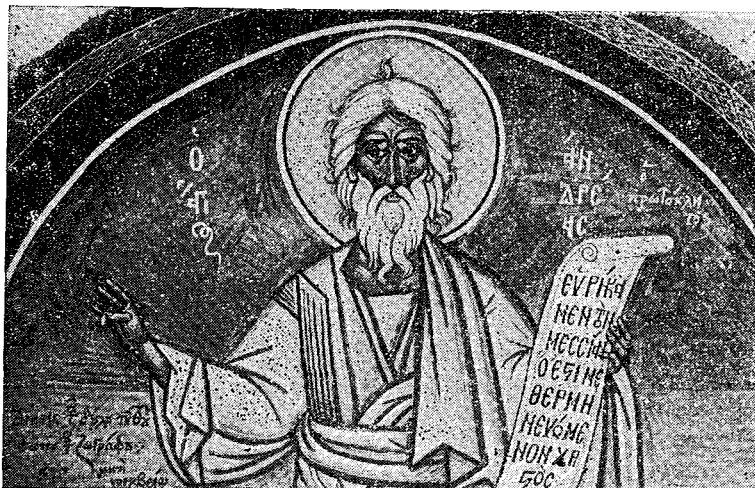
† Γρηγόριος ὁ Δεκαπολίτης. Ὁ ἅγιος οὗτος, ὁμολογητὴς καὶ ὑπέρμαχος τῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων, παρίσταται μεσηλιε, μὲ βραχὺ μέλαν γένειον καὶ βραχεῖαν κόμην, ρίνα ὀλίγον πλατεῖαν καὶ μῆλα πρόεχοντα. Εἶναι ἡμφιεσμένος ἱερατικὴν στολὴν καὶ κρατεῖ Εὐαγγέλιον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.

Ἡ ἱερά αὐτοῦ εἰκὼν εὐρηταί ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῷ τοῦ Πρωτάτου τῶν Καρυῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, πόνημα τοῦ πεφημισμένου ἀγιογράφου Πανσελήνου.

† Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. Ἡ ἀγιογραφικὴ αὕτη «ὑπόθεσις» εἶναι ἀπὸ τὰς πλέον εὐφροσύνους παραστάσεις, αἵτινες κοσμοῦσι τὸν ναόν, συγκερνώσα τὸ κατανυκτικὸν μετὰ τὸ τερπνὸν καὶ εορταστικόν.

Παρίσταται ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Καὶ κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος ὁ ἱερεὺς Ζαχαρίας ἰστάμενος ἐπὶ τῆς κλίμακος τοῦ ἄμβωνος, ἡμφιεσμένος τὴν ἱερατικὴν αὐτοῦ στολὴν, ὑποδέχεται τὴν τριετὴ Θεοτόκον, ἥτις προσέρχεται κρατῶσα λαμπάδα. Ὁπισθεν δὲ αὐτῆς εἰκονίζονται, συνοδεύοντες τὴν Παναγίαν, οἱ

γονεῖς αὐτῆς Ἰωακείμ καὶ Ἄννα, χαίροντες, καὶ ἀκολουθοῦσι νεάνιδες, εορταστικῶς ἐνδεδυμένα καὶ κρατοῦσαι λαμπάδας.

Ἅγιος Ἀνδρέας (χειρ Φ. Κόντογλου).

Τοιχογραφία Ναοῦ ἁγίου Ἀνδρέου (Φιλοθέης)

φός. Ζωγραφίζεται ὡς νεάνις, μὲ τὴν ἀγνότητα, τῆς παρθενίας ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ προσώπου τῆς, ἐνδεδυμένη χρυσοπόικιλτον ἐσθῆτα, καὶ φέρουσα στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Εἰς μεταγενεστέραις εἰκόνας εἰκονίζεται καθήμενη ἐπὶ θρόνου, καὶ ἔχουσα εἰς τὴν δεξιάν σταυρὸν, τὴν δὲ ἀριστερὰν ἐρείδουσα ἐπὶ τοῦ τροχοῦ τοῦ μαρτυρίου. Παρ' αὐτὴν κείνται βιβλία καὶ μαθηματικὰ καὶ ἀστρονομικὰ ὄργανα, ὡς οὐράνιος σφαῖρα, διαβήτη κ. ἄ., συμβολίζοντα τὴν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐπίδοσιν τῆς Ἁγίας.

Τοιοῦτον τύπου εἰκὼν εὐρηταί ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Σινᾶ, πόνημα τοῦ Κρητὸς ἀγιογράφου Κορνάρου, τοῦ ΙΗ' αἰῶνος.

† Ἀλύπιος ὁ Κιονίτης. Εἰκονίζεται καθήμενος ἐπὶ κίονος, γέρον ὀξυγένης καὶ μὲ μακρὰν κόμην, ἔχων τὰς χεῖρας εἰς σχῆμα δεήσεως.

† Στέφανος ὁ Νέος, ὁ ὁμολογητὴς. Ζωγραφίζεται εἰς μέσην ἡλικίαν, μὲ φυσιογνωμίαν ἀσκητικὴν, γερακομύτης, μαυρογένειος καὶ μακρογένειος, μὲ ἀμφίσειν ὄσιου. Κρατεῖ εἰς τὴν δεξιάν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰλητάριον, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ εἶναι γεγραμμένον «Εἴ τις οὐ προσκυνεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, περιγραπτὸν εἰκόνι, εἴη τὸ ἀνάθεμα».

† Ἅγιος Ἀνδρέας, ὁ

Νεάνιδες. Τμήμα, ἐκ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

(Ἐκ τοιχογραφίας τοῦ διασήμου Πανσελήνου)

Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς εἰκόνας φαίνεται κουβούκλιον, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ κάθηται ἡ Παναγία, δεχομένη τροφήν παρ' Ἀγγέλου, ὅστις ὑπερλίπταται αὐτῆς.

Ἡ σπουδαιότερα ἐκ τῶν σωζομένων εἰκόνων τῶν Εἰσοδίων εἶναι τὸ ἀριστούργημα τοῦ ναοῦ τοῦ Πρωτάτου ἐν Καρυαῖς Ἁγίου Ὄρους, ἔργον ἐξαισίον καὶ μοναδικὸν τοῦ μεγάλου ἀγιογράφου Πανσελήνου, τοῦ ὁποῦ φωτογραφίαν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα.

† Αἰκατερίνη ἡ Πάνσο-

Η ΠΙΣΤΙΣ

Ἡ πίστις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ μέσα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, πού σκυμένος μέσα εἰς τὰ βάθη τοῦ εἶναι του, με ἀγάπην καὶ προσευχὴν, τὸν καρτερεῖ. Δὲν ὑπάρχει πίστις χωρὶς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Θεοῦ, δὲν ὑπάρχει πίστις εἰς τὸν Θεόν, ἀπτεται τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀκούει καὶ τὸν γεύεται, τὸν αἰσθάνεται με τὰς αἰσθήσεις τὰς πνευματικὰς, ὅσον αὐτὸ εἶναι δυνατὸν εἰς τὴν ἀνθρώπινην ἀτέλειαν. Ἡ πίστις εἶναι τὸ ἐπακόλουθον ἐνὸς γεγονότος τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἀνθρώπου με τὸν Θεόν. Δὲν εἶναι ἓνα διανοητικὸν ἐπίτευγμα, οὔτε μιὰ τυφλὴ παραδοχὴ.

Ποτὲ δὲν ἐπίστευσε κανεὶς με λογικὰς ὑποδείξεις, διότι αὐταὶ, ἠμπορεῖ νὰ ἐκανοποιοῦν τὴν διανόησιν, ἀλλὰ ὅμως δὲν πείθουν, δὲν βεβαιώνουν. Δι' ὅτι ἡμεθα βέβαιοι, εἶναι ἡ ὄρασις τοῦ πνεύματος πού μᾶς βεβαιώνει. Τὸ λογικὸν καὶ αἱ αἰσθήσεις τοῦ σώματος δὲν ἠμπόρουν νὰ μᾶς πείσουν, οὔτε διὰ τὸ ἂν ὑπάρχη ὁ ὕλικὸς κόσμος, οὔτε διὰ τὸ ἂν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐκτὸς ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ αὐτὸ τὸ ἀποδεικνύουν αἱ ἀτελειῶται συζητήσεις τῶν φιλοσόφων, τῶν ἀξιοθηρητῶν αὐτῶν ὄντων, πού ἐσκότωσαν τὸ πνεῦμα των με τὸ λογικὸν των, καὶ πού μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἠρνήθησαν ὅτι ὑπάρχει κόσμος ὕλικός.

«Πίστις ἐστὶ ἐλεγχος πραγμάτων οὐ βλεπομένων», εἶναι ἡ βεβαιότης διὰ πράγματα ἀόρατα ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος, καὶ ἀκατάληπτα ἀπὸ τοὺς ἐλιγμούς τῆς σκέψεως. «Μακάριος εἶ σὺ Πέτρε, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σε ἀλλὰ ὁ Πατὴρ μου ὁ οὐράνιος». Σὰρξ καὶ αἷμα εἶναι ὁ νοῦς ὁ ἀμαρτωλός, «ὁ νοῦς τῆς σαρκός» ὅπως τὸν ὠνόμασεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ νοῦς τῶν Ἀθηναίων φιλοσόφων, πού ἐζητοῦσαν πρῶτον νὰ καταλάβουν, κ' ἔπειτα νὰ πιστεύσουν.

Ὁ νοῦς, ὅταν εἶναι καθαρὸς ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, δέχεται τὴν ἑλλαμψιν, τοῦ θείου φωτός καὶ τὴν θερμότητα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἡ γῆ δέχεται τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, ὅταν διαλυθοῦν τὰ σύννεφα,

1. Ὁ νοῦς, σύμφωνα με τὴν διδασκαλίαν τῶν πατέρων, εἶναι τὸ ὄντολογικὸν κέντρον τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, ὅ,τι βαθύτερον καὶ ὅ,τι ἀνώτερον ἔχει τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ὁ δέκτης τῆς πνευματικῆς γνώσεως καὶ ἡ βᾶσις τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας. Δὲν πρέπει νὰ συγχέεται με τὴν λέξιν διάνοια, πού ἐκφράζει τὴν ιδιότητα τοῦ ἀνθρώπου νὰ διανοεῖται, νὰ σκέπτεται, ιδιότης πού ἔχει μὲν τὰς ρίζας της εἰς τὸν νοῦν, δὲν ἠμπορεῖ ὅμως νὰ πραγματοποιηθῆ χωρὶς τὸ μυαλό, τὸ θνητὸν αὐτὸ μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

Πρωτόκλητος τῶν Αποστόλων. Εἰκονίζεται εἰς γεροντικὴν ἡλικίαν, διχαλογένειος, με κόμην βοστρυχώδη καὶ ἀναταραγμένην, ὅπως τοῦ Προδρόμου, εὐλογῶν διὰ τῆς δεξιᾶς, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν κρατῶν σταυρὸν ἐπάνω εἰς κοντόν καὶ εἰλητῆριον ἀνεπτυγμένον, ἐπὶ τοῦ ὀποιοῦ εἶναι γεγραμμένη ἡ ρῆσις του αὐτῆ: «Εὐρῆκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὁ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον Χριστός». (Ἰω. α' 42).

Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ

καὶ γίνεται ὁ ἴδιος φῶς καὶ θερμότης. Ὁ ἄνθρωπος πού προσπαθεῖ νὰ φθάσῃ τὸν Θεόν, τὴν ἀλήθειαν, με τὴν σκέψιν, εἶναι ἓνας ὑπερήφανος ὅπου κτίζει τὸν πύργον τῆς Βαβέλ, προσπαθῶν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν με τὰ ἰδικά του μέσα. Ἡ ὑπερηφάνεια ὅμως διώχνει μακριὰ τὸν Θεόν, καὶ καταστᾶ εἰς τὴν σύγχυσιν.

Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τὸν Πατέρα εἰμὴ διὰ τοῦ Υἱοῦ, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τὸν Υἱόν, ἐὰν δὲν τοῦ εἶναι δοσμένον ἀπὸ τὸν Πατέρα, ὅπως λέγει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Πῶς τρέχουμε λοιπὸν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Χριστὸν μέσα εἰς τὰ Εὐαγγέλια, βασιζόμενοι εἰς τὴν ἐπιστήμην μας, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς εἶπε, ὅτι δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὸν γνωρίσωμεν, ἂν δὲν μᾶς φωτίσῃ ὁ Πατὴρ του; Καὶ πῶς θὰ μᾶς φωτίσῃ ὁ Πατὴρ του, ἂν δὲν ἡμεθα καθαροί; «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται». Νὰ ὁ δρόμος πρὸς τὴν πίστιν, ὁ δρόμος πρὸς τὴν γνῶσιν. «Ἄν με ἀγαπούσατε, θὰ ἐκάματε τὰς ἐντολάς μου, καὶ τότε θὰ ἤρχομεθα με τὸν Πατέρα μου καὶ θὰ κατεσκηνώναμεν εἰς τὴν καρδίαν σας».

Βέβαια, χωρὶς μυαλό καὶ χωρὶς διανόησιν δὲν ἠμποροῦμε νὰ γνωρίσωμεν τὰ τῆς οἰκονομίας τοῦ Λόγου. Τὸν Θεὸν πού ἐπῆρε σάρκα, μέσῳ τῆς σαρκὸς θὰ τὸν γνωρίσωμεν, καὶ μέσῳ τῆς σαρκὸς θὰ ἐνωθῶμεν μαζί του. Ἀλλὰ ἂς μὴ ξεχνοῦμεν ὅτι «νοῦς ὄρα καὶ νοῦς ἀκούει». Καὶ ὅπως ἓνας ἀφηρημένος κυττάζει, χωρὶς νὰ βλέπῃ, ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος ὅπου ἔχει τὸ πνεῦμα του πεθαμένον, διαβάζει τὸ Εὐαγγέλιον χωρὶς νὰ τὸ ζῆ. Χωρὶς τὴν φώτισιν τοῦ Θεοῦ ὁ Πέτρος δὲν θὰ ἐβλεπεν εἰς τὸν Χριστόν, παρὰ τὸ πολὺ-πολὺ ἓναν προφήτην ἢ ἓναν βασιλέα ἐγκόσμιον.

Ἡ πίστις εἶναι ἡ μόνη δυνατὴ γνῶσις, διότι αὐτὴ μόνη βεβαιώνει τὸν ἄνθρωπον, αὐτὴ μόνη τὸν φωτίζει, αὐτὴ μόνη τὸν κάμνει φωτιὰ ἀγάπης. Εἶναι ἡ γνῶσις πού δὲν περιέχει τὸν Θεόν, οὔτε τὸν κάμνει ἀντικείμενόν της, οὔτε τὸν περιγράφει, ὅπως ἡ γνῶσις τῶν φιλοσόφων, διότι ὁ Θεὸς δὲν χωρεῖ πουθενά, καὶ ὁ νοῦς μόνον νὰ ἐνωθῆ ἠμπορεῖ μαζί του. Εἶναι ἡ γνῶσις ἢ ὑπὲρ λόγον καὶ ὑπὲρ ἔννοιαν. Ἡ κατὰ κόσμον γνῶσις τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν ἐπιστημόνων, εἶναι σκότος καὶ ἀμφιβολία, διότι βασίζεται εἰς τὰς λογικὰς ἀποδείξεις, πού μπορεῖ νὰ εἶναι λογικαί, χωρὶς νὰ εἶναι ἀληθιναί, καὶ πού δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ βεβαιώνουν.

Πιστὸς εἶναι αὐτὸς πού συγκατοικεῖ με τὴν Ἁγίαν Τριάδα, καὶ πού εἶναι τόσο πιστός, ὅση εἶναι ἡ ἐπαφή του μ' αὐτήν, διότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποτίζει τὸν ἄνθρωπον μέχρι μυελοῦ τῶν ὀστέων του με τὴν ἐνέργειάν του, ἔτσι πού τοῦ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀμφιβάλλῃ, πολὺ πλέον ἀδύνατον ἀπὸ ὅ,τι εἶναι εἰς ἓνα ἀπὸ ἡμᾶς ν' ἀμφιβάλλῃ διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ φίλου του πού ἔχει ἐμπρὸς του. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς φωτίζεται, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ προβλήματα, καὶ οὔτε οἱ ἄλλοι

έχουν πλευράς, που ήμποροῦν νά τοῦ κρύψουν. Ἔτσι οἱ ἅγιοι εἶναι καρδιογνώστῳ, καί εἰς τήν ψυχὴν αὐτῶν πού τοὺς πλησιάζουν ρίπτουν ἐν πρωτόγνωρον φῶς.

Μόνον ὁ ἄνθρωπος πού εἶναι ἐνωμένος μέ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή μέ τήν Ἐκκλησίαν, μέσῳ τῶν Μυστηρίων, μόνον αὐτός ήμπορεῖ νά γίνῃ ἅγιος, δηλαδή νά πιστεῦθῃ μέ ὅλην τήν ἔντασιν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Ὁ κατηχούμενος ἔρχεται πρὸς τὸν Χριστόν, τραβηγμένος ἀπὸ τὸ φῶς πού τοῦ ἀποκαλύπτει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, χωρὶς νά διακρίνῃ πολὺ καλὰ τί εἶναι αὐτὸ τὸ φῶς. Μόνον μέ τήν ζωὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καί κατὰ τὸ μέτρον τῆς καθαρότητός του ἀπὸ τὰ πάθη, γίνεται ἱκανὸς νά προσοδεύσῃ εἰς τήν πίστιν καί νά γνωρίσῃ ὁλονὲν καί περισσότερον τὸν Θεόν, ὡς ὃν ἀκατανόητον καί ἀκατάληπτον, ἐνούμενος διαρκῶς καί περισσότερον μαζί του, ἀφομοιώνων τὴν σάρκα καί τὸ αἷμα τοῦ ἐνανθρωπίσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καί φλεγόμενος ἀπὸ τὴν ἀγάπην πού τοῦ ἐμπνέει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἰς τὴν προσευχὴν του.

Ἡ πίστις, δηλαδή ἡ πραγματικὴ ὑπὲρ νοῦν γνώσις, εἶναι δυνατὴ μόνον μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Αἱ ἄλλαι θρησκείαι ἔχουν ἀναμφισβητήτως στοιχεῖα θεϊκά, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶναι ἀναμειγμένα μέ στοιχεῖα δαιμονικά καί μέ στοιχεῖα ἀνθρώπινα. Μόνον ὁ Χριστός καθαρίζει τὴν καρδίαν. Χωρὶς ὕδωρ καί πνεῦμα, ἡ καθαρότης δὲν εἶναι δυνατὴ, ἄρα δὲν εἶναι δυνατὴ οὔτε ἡ πραγματικὴ πίστις. Οἱ μυστικισταὶ τῶν Ἀνατολικῶν θρησκειῶν ὑψώνουν καί αὐτοὶ τὸν ἰδικόν των πύργον τῆς Βαβέλ, διότι μέσα εἰς τὴν οἴησιν, πού ἔγινε παντοτινὸς σύντροφος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τὴν πτώσιν καί ἔπειτα, πιστεύουν πὼς ήμποροῦν νά καθαρίσουν τὴν καρδίαν των μέ τὰς ἰδικὰς των καί μόνον δυνάμεις. Ἔτσι, ὁ θαυμάσιος ἀσκητισμὸς των πηγαίνει χαμένος, ἡ τουλάχιστον δὲν δίδει τοὺς καρπούς, πού θὰ ήμποροῦσε νά δώσῃ μέσα εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Οἱ ἀσκηταὶ καί μυστικισταὶ τῆς Ἀνατολῆς, κατεβάζοντας τὸν νοῦν των εἰς τὴν καρδίαν των, συναντοῦν, πρῶτα ἀπ' ὅλα τὸν διάβολον, συναντοῦν ἔπειτα τὰς ἰδικὰς των προλήψεις καί φιλοσοφικὰς δοξασίας (Μωαμεθανισμόν, Ἰνδουισμόν, Βουδισμόν κ.τ.λ.), καί μόνον ἔπειτα, καί ἀπὸ κάποια ἀπόστασιν, βλέπουν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς πτώσεως, ἔπαυσε νά κατοικῆ εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων, πού τὴν κατέκτησεν ὁ διάβολος. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὔτε ἀληθινὸς φωτισμὸς, οὔτε βεβαιότης, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐπειδὴ οἱ δαίμονες ήμπορεῖ νά κάμνουν ἀποκαλύψεις καί νά πέρνουν τὴν μορφήν ἀγγέλων φωτός, δὲν φωτίζουν ὅμως τὴν ψυχὴν, οὔτε τὴν θερμαίνουν μέ τὴν ἀγάπην, οὔτε τὴν στερεώνουν μέ τὴν εἰρήνην. Πάντως, ἄς μὴν ξεχνοῦμεν ὅτι τίποτε δὲν ήμπορεῖ νά βάλῃ ὄρια εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

*

Ἡ Χριστιανικὴ πίστις εἶναι ἐξ ἀποκαλύψεως ὄχι μόνον ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη μίαν φοράν, πρὶν ἀπὸ δύο χιλιάδες χρόνια, ἀλλὰ διότι ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν

κάθε πραγματικὸν πιστὸν εἰς ὁποιαδήποτε στιγμὴν τῆς ἱστορίας. Αὐτὴ ἡ ζωντανὴ ἀποκάλυψις εἶναι ἡ βᾶσις τῆς Χριστιανικῆς παραδόσεως, πού δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μέ τὰς κοσμικὰς παραδόσεις. Καί αὐτῆς τῆς ζωντανῆς ἀποκαλύψεως καί ζωντανῆς παραδόσεως καρπὸς εἶναι τόσον ἡ Ἅγία Γραφή, ὅσον καί τὰ βιβλία τῶν ἁγίων, καί κάθε ἄγραφος συνήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας. «Ὅταν ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, αὐτὸς ὀδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν». Τὰ Εὐαγγέλια δὲν ἦσαν ἀπλᾶ ἀπομνημονεύματα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Χωρὶς τὴν Πεντηκοστὴν, ἦτο ἀδύνατος ἡ συγγραφή των, καί χωρὶς τὴν Πεντηκοστὴν πού γίνεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κάθε πραγματικοῦ πιστοῦ, εἶναι ἀδύνατος ἡ κατανόησις των.

Ἡμεῖς πού ήμεθα βουτηγμένοι εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἐκλαμβάνομεν πίστιν μίαν ἀπλὴν φιλοσοφικὴν παραδοχὴν. Τὰς περισσοτέρας φορές δὲν πιστεύομεν περισσότερον καί καλότερον ἀπὸ ἓναν κατηχούμενον, καί οἱ πλέον μορφωμένοι ἀπὸ ἡμᾶς δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους, διότι παραδέχονται τὸν Χριστόν ὅπως ὁ Πλάτων τὰς ἰδέας. Καί μέ τὴν ὑπερηφάνειαν πού μᾶς συνοδεύει, μένομεν διὰ παντός μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν. Πῶς δὲν τρέμομεν ἀπὸ φόβου, ὅταν διαβάζομεν τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ἁγίου, Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ: «Ὡστε καί ἡ ὄντως ζωὴ, ἡ καί ψυχῆ καί σώματι πρόξενος τῆς ἀθανάτου καί ὄντως ζωῆς, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τοῦ θανάτου ἔξει τὴν ἀρχήν, καί ὁ μὴ σπεύδων κτήσασθαι αὐτὴν κατὰ ψυχὴν ἐνταῦθα, μὴ κεναῖς ἐλπίσιν ἀπατάτω ἑαυτόν, ὡς λήψεται αὐτὴν ἐκεῖ». Ἀλλοίμονόν μας, λοιπὸν, ἀν ἀρκεσθῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον ἐξωτερικὴν πίστιν, καί δὲν προσπαθῶμεν νά ἀποκτήσωμεν τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως πίστιν, θὰ κινδυνεύσωμεν νά μὴ ἰδοῦμεν ποτὲ τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Δι' αὐτό, εἶναι μάταιον καί βλαβερὸν νά ζητῶμεν εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ὀλιγοπιστίας μας νά βασίσωμεν τὴν πίστιν μας εἰς συλλογισμούς, πού μόνον ὡσάν βακτηρία ήμποροῦν νά μᾶς χρησιμεύσουν. Εἰς τὸν δαίδαλον τῶν συλλογισμῶν δὲν θὰ εὕρωμεν παρὰ περισσότερον σκοτάδι, καί τὸ μόνον πού ήμποροῦμεν νά κατορθώσωμεν μέ αὐτούς, εἶναι νά πλησιάζωμεν πρὸς ἓνα εἶδωλον τοῦ Θεοῦ, πού θὰ τὸ ἔχωμεν κατασκευάσει ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τὴν φαντασίαν μας. Δηλαδή δὲν θὰ πλησιάζωμεν πρὸς τὸν Θεόν τὸν Ζῶντα τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ καί τοῦ Ἰακώβ, ἀλλὰ πρὸς τὸν Θεόν τῶν φιλοσόφων, ὅπως ἔλεγεν ὁ Πασκάλ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἓνα ἄψυχον σχῆμα τοῦ νοῦ. Αὐτὸ πού κινδυνεύομεν νά πάθωμεν, ὅταν βασιζώμεν τὴν πίστιν μας εἰς τὴν λογικὴν, εἶναι νά μὴ ὀδηγηθῶμεν πρὸς τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἰδέαν πού ἔχομεν αὐτῶν τῶν μυστηρίων, ὅπως γίνεται εἰς τὴν παπικὴν καί προτεσταντικὴν θεολογίαν.

*

Ἀς διαβάζομεν λοιπὸν τὸ Εὐαγγέλιον, καί ἄς μεταχειζώμεθα τὸ μυαλό μας, ἀλλὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καί «μὴ ἐν φθαρτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις». Ἄς περιμένωμεν τὴν φώτισιν ἀπὸ τὸν Θεόν, μέ προσευχὴν, μέ συντριβὴν, μέ ταπεινώσιν, καί ἐργαζόμενοι τὸ θέλημά Του, διότι «Κύριος ὑπερηφάνους ἀντι-

Η ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΟΣ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Εἰς τὸ τεῦχος τῆς 15 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἀπ' ἀφορμῆς δυσαρέστων εἰδήσεων περὶ τῆς τύχης τῶν μεταναστῶν, πού ἀθρόως ἐγκαταλείπουν μεταπολεμικῶς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπαίθρου διὰ νὰ ἀναζητήσουν ἀμφίβολον πολλακίς βιοπορισμὸν εἰς τὴν μακρυνὴν Αὐστραλίαν ἢ ἀλλαχοῦ εἰς τὴν ξένην, ἢ Σύνταξις τῆς «Ἐκκλησίας» προτείνει τὴν ἴδρυσιν ἐνὸς Ὑπουργείου ἢ Ὑφυπουργείου Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἔργον θὰ εἶναι ἡ παρακολούθησις καὶ προστασία τῶν μεταναστευόντων Ἑλλήνων.

Ἡ πρότασις μοῦ δίδει ἀφορμὴν νὰ θίξω καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας» τὸ μεγάλο θέμα τῆς μεταναστεύσεως, πού πρό τινος ἔθιξα καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος «Τὸ Βῆμα» δι' ἄρθρου μου, τὸ ὁποῖον, ὅπως μὲ ἐπληροφόρησαν φίλοι ἐξ Ἀμερικῆς, ἀνεδημοσιεύθη εἰς πλείστα ἀπὸ τὰς εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας ἐκδιδομένας Ἑλληνικὰς ἐφημερίδας.

Πρέπει νὰ ζήση κανεὶς ἀπὸ κοντά, ἰδίως δὲ εἰς τὰ νησιά καὶ εἰς τὰ ἡμιορεινὰ διαμερίσματα τῆς χώρας, αὐτὴν τὴν τρομακτικὴν ἀληθινὰ πρόσφατον μανίαν «φυγῆς», πού κατέλαβεν μεταπολεμικῶς τὴν νεότητά μας κυρίως, ὅπως ὀρθὰ ἐσημείωσεν ἡ Σύνταξις τῆς «Ἐκκλησίας», ἀλλὰ συχνὰ καὶ ὠρίμους ἀνθρώπους καὶ οἰκογενειάρχας, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ ποῖοι κίνδυνοι διὰ τὸ Ἔθνος μας εἶναι πιθανοί, ἐὰν συνεχισθῇ ἡ «φυγὴ» μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν. Πρόκειται ἀληθινὰ διὰ μίαν ἐθνικὴν αἰμορραγίαν καὶ μάλιστα ἀλκίμου καὶ καθαροῦ αἵματος, ὅσον ἄλκιμον καὶ καθαρόν εἶναι τὸ αἷμα τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου.

Τὰ τελευταῖα χρόνια μοῦ ἔτυχε συχνὰ νὰ παρακολουθῆσω τὴν μετανάστευσιν πολλῶν νέων καὶ νεανίδων ἀπὸ τὰ χωριά μας, νὰ ζήσω τὸν σπαραγμὸν τοῦ χωρισμοῦ, πού κυρίως ματώνει τίς καρδιὰς τῶν ἀπομενόντων εἰς τὴν ἐρημιὰν γονέων, οἱ ὁποῖοι ἐκ δαισιότησεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ πείρας καταλαβαίνουν ὅτι χάνουν ὀριστικὰ τὰ παιδιὰ των. Μοῦ ἔτυχεν ἀκόμη νὰ παρακολουθῆσω τὸ θλιβερόν κλείσιμον ὀλοκλήρων σπιτιῶν εἰς τὴν περίπτωσιν — συνήθη καὶ αὐτὴν — μεταναστεύσεως ὅλης τῆς οἰκογενείας. Ὑπάρχουν χω-

τάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν». Μόνον ὅταν καθαρῶς μὴν τὴν καρδίαν μας ἀπὸ τὰ πάθη, μόνον τότε θὰ ἴδωμεν τὸν Χριστὸν νὰ λάμπη μέσα μας μὲ τὸ πρωτόγνωρον φῶς τῆς Μεταμορφώσεως, καὶ μόνον τότε θὰ μεταβληθῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς φῶς, πρὸς ὄφελος τῶν ἀδελφῶν μας.

Αὐτὰ ὅλα μᾶς τὰ ἐδίδαξεν ὁ Χριστὸς καὶ οἱ ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐσπούδασαν θεολογίαν, ἀλλὰ τὴν ἔμαθαν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐνῶ ἐβάδιζαν τὸ στενὸν μονοπάτι τῆς ἀσκήσεως, μακρὰν ἀπὸ τὰς ματαιότητας τοῦ κόσμου. Αὐτοὺς ἡμεῖς τοὺς ἐξεχάσαμεν. Καὶ δὲν τοὺς ἐνθυμοῦνται, παρὰ μόνον κάποιοι μωροὶ κατὰ τὸν Χριστὸν, κάποιοι πτωχοὶ τῷ πνεύματι, πού εἶθε ὁ Κύριος νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ γίνωμεν ὅμοιοι των.

Ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας.

ΑΛΕΞ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΟΣ

ριὰ εἰς τὰ νησιά μας καὶ εἰς ὠρισμένας ἡμιορεινὰς ἢ ἀκριτικὰς περιφερείας, ὅπου ἡ φυγὴ αὐτὴ ἔχει λάβει μορφήν ὁμαδικῆς σχεδὸν μεταναστεύσεως, πού ἂν κάπως ἐπιβραδύνεται, αὐτὸ ὀφείλεται ὄχι εἰς ἰδικὴν μας ἀνασχετικὴν προσπάθειαν, ἀλλὰ εἰς τὰς διατυπώσεις, πού ἐπιβάλλουν αἱ χῶραι πρὸς τὰς ὁποίας στρέφονται οἱ ὑποψήφιοι μετανάσται.

Κάποιοι ἀτέγκτως καὶ ὄλως διόλου ρεαλιστικὰ — κατ' ἐπιφάνειαν, ἐννοεῖται, διότι εἰς τὴν οὐσίαν εἶναι συνήθως δοῦλοι θεωρητικῶν κατασκευῶν — «μελετηταὶ» τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἀθρόα μετανάστευσις εἶναι ἡ μόνη λύσις τῆς Ἑλληνικοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος. Βέβαια δὲν πρόκειται ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας» νὰ ἀνοίξωμεν συζήτησιν περὶ τοῦ ὀρθοῦ ἢ μὴ τῶν τοιούτων ἀντιλήψεων — εἶναι πολὺ, καὶ πρὸς τιμὴν τῆς Συντάξεως ἐνὸς καθαρῶς πνευματικοῦ ὄργανου τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀσχολεῖται καὶ μὲ κάποια κοινωνικὰ θέματα ἐνδιαφέροντα, κατ' εὐρυτάτην ἐπέκτασιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν — θὰ σημειώσωμεν μόνον τὸ ἐξῆς: «Ὅτι θετικὸς καὶ ἀρμόδιος ἐπιστήμων τῆς περιοπῆς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν κ. Πινδάρου Χριστοδουλοπούλου εἰς σχετικὴν ὁμιλίαν του πρό τινος ἐπεσήμανεν τὸν ὄχι ἔστω ἄμεσον, ὅμως σχεδὸν βέβαιον κίνδυνον τοῦ Ἔθνους ἀπὸ δημογραφικῆς ἀπόψεως, λόγῳ τῆς διαγραφόμενης ἤδη μελλοντικῆς πτώσεως τῆς γεννητικότητος, ἢ ὁποία συνδυαζομένη τυχὸν καὶ μὲ ἀθρόαν μετανάστευσιν, ἀκμαίῳ μάλιστα ἀνθρώπινου ὕλικῳ, δυνατὸν ὄχι μόνον νὰ ἀνακόψῃ τὴν σημερινὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς μείωσίν του.

*

Βέβαια μέσα εἰς τοὺς αἰῶνας τῆς Ἑλληνικῆς διαρκείας ἡ ἀποδημία ὑπῆρξε πάντοτε συνδεδεμένη μὲ τὸν κάτοικον τοῦ τόπου μας καὶ πάντοτε ἀπὸ τίς ἀτελεῖαιτες ἀκρογιαλιές μας τὰ καράβια, καὶ ἀπὸ τὰ βουνά μας τὰ καραβάνια ἐκινούσαν πρὸς τὴν ξένην, διὰ νὰ μεταφέρουν ἐκεῖ ἕνα περίσσευμα ἀνθρώπων, περισσεύμα, σημειωτέον, ὄχι ἀπὸ πλευρᾶς ἀριθμητικῆς πυκνότητος πληθυσμοῦ, ἀλλὰ οἰκονομικῆς καὶ ἐργασιακῆς τοιαύτης. Ὅμως, μέχρι τουλάχιστον τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ἀπὸ τὸν τόπον ἔφευγαν οἱ πλεονάζοντες, ἔφευγαν οἱ πτωχοί, ἢ ἀπόφασις περὶ μεταναστεύσεως ἦτο ἐνδείξις πενίας καὶ ὄχι τίτλος. Καὶ πάντοτε ἡ ἀπόφασις ἐλαμβάνετο μὲ πολὺν κόπον καὶ δισταγμὸν καὶ μὲ τὸ ὄνειρον τῆς συντόμου ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα. Σήμερον τὰ πράγματα ἤλλαξαν σημαντικῶς. Ἐνα μεγάλο μέρος νέων ἰδιώτων, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ «μεστωμένων» ἀκόμη ἀνθρώπων, ὑποψηφίων μεταναστῶν, κατέχεται ἀπὸ μίαν ἀδικαιολόγητον ἐν πολλοῖς μανίαν φυγῆς ἀπλῶς διὰ τὴν φυγὴν, ἀπὸ ἕνα πνεῦμα τυχοδιωκτικόν, ἀπὸ ἕναν κακῆς ποιότητος «κοσμοπολιτισμὸν». Καὶ στρέφεται πρὸς τὴν ἀποδημίαν, ὄχι διότι ἐδῶ δὲν μπορεῖ νὰ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Νέον πνεῦμα γεννᾶται.

Οἱ Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι ἀποικιοκράται ἠρνήθησαν ἀτυχῶς νὰ ὑπακούσουν εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς παμψηφίας σχεδὸν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, ἐξωθοῦντες τὸν Ὄργανισμὸν αὐτὸν εἰς ἠθικὴν χρεωκοπίαν.

Διότι ὄχι μόνον δὲν ἀνέστειλαν τὴν ἀδικαιολόγητον καὶ ἀνίερρον ἐναντίον τῆς ἀτυχοῦς Αἰγύπτου ἐπίθεσίν των, ἀλλὰ καί, τοῦναντίον, ἐπροχώρησαν εἰς ἀποβάσεις στρατευμάτων καὶ εἰς ρίψεις ἀλεξιπτωτιστῶν ἐπὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους, ὅπου διεξήχθησαν ἤδη μάχαι φονικώταται.

Οἱ Ρῶσοι ἀφ' ἐτέρου, ἀνευθυνότατοι καὶ αὐτοὶ ἐκμεταλλευτὰ τῶν λαῶν καὶ κήπηλοι πάσης εὐγενοῦς ἰδεολογίας, ἐπνίξαν εἰς πραγματικὸν λουτρον αἵματος τὴν ἠρωϊκὴν ἐπανάστασιν τῆς Οὐγγαρίας, τῆς ὁποίας ἡ πρόσφατος ἐξέγερσις θὰ παραμείνῃ ἀσφαλῶς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ φωτεινότερα

παραδείγματα αὐτοθυσίας, καὶ τῆς ἐμφύτου δίψης τῶν λαῶν πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν.

Τοιοντοτρόπως, καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς ἀπερρίφθησαν ἰταμῶς τὰ προσώπεια, καὶ κατέρρευσαν παταγωδῶς αἱ ὑποκριτικαὶ διακηρύξεις, τὰς ὁποίας ἠνέμιζαν ὡς λάβαρον πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν ἀφελῶν.

Ὅσονδήποτε δμως ἀπογοητευτικὴ καὶ ἂν ἐμφανίζεται ἡ κατάστασις, εἶναι βέβαιον, ὅπως τοῦτο προκύπτει ἀπὸ τὴν καθολικὴν ἀποδοκιμασίαν τῶν Ἐθνῶν πρὸς τὰ συμβαίνοντα, διὸ ἀπὸ τὴν γηράσαν πλέον σάρακα τοῦ Κόσμου, γεννᾶται καὶ ἀποσπᾶται ἓνα νέον πνεῦμα. Καὶ εἶναι προσεχιστάτη ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ παρασυροῦν εἰς πτώσιν καὶ εἰς ἀφανισμόν ὅλα τὰ ἀνευθυνόταστα ψεύδη καὶ ὅλα τὰ εἰδεχθῆ συστήματα καπηλείας καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀδυνάτων ἀπὸ τοὺς ἰσχυροῦς.

Ὁ ἀντιθηροκεντικὸς καὶ ἄθεος ὕλισμὸς βαδίζει ἀσφαλῶς πρὸς τὴν ὀλοκληρωτικὴν του χρεωκοπίαν. Θανάσιμος δὲ εἶναι ὁ ἀγὼν, ὁ ὁποῖος τὴν σιγμῆν

πραγματοποιήσῃ μίαν στοιχειώδη ἔστω, ἀλλ' ἀσφαλῆ σταδιοδρομίαν, ἀλλὰ διότι νομίζει ὅτι εἰς τὴν ξένην αἰ συνθήκαι ἐργασίας θὰ εἶναι ὀλιγώτερον κοπιώδεις καὶ αἱ δυνατότητες πλουτισμοῦ περισσότερον πιθαναί. Γνωρίζω ἀρκετοὺς νέους καλῶν καὶ εὐπόρων οἰκογενειῶν, πού ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν ξένην, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν οἰκονομικὴν ἢ κοινωνικὴν ἀνάγκην. Γνωρίζω νοικοκύρηδες χωρικοὺς μὲ περιουσίαν, πού ἐζοῦσαν σχεδὸν ἄνετα εἰς τὰ χωριά των, οἱ ὁποῖοι ἐγκατέλειψαν τὰ κτήματά των, ἐπώλησαν τὰ ζῶά των καὶ τὰ κινητὰ των καὶ ἐφυγαν ἀπὸ τὸν τόπον. Γνωρίζω ἐμπορευομένους, ἢ ἄλλους ἀσχοῦντας ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα, πού μὲ τὴν πρώτην μικρὰν κακοτυχίαν ἐτράπησαν καὶ αὐτοὶ εἰς φυγὴν πρὸς ἀπιθάνους μάλιστα χώρας.

Ἐγίνε ὀλίγον «τῆς μόδας» ἡ μετανάστευσις. Αὐτὴ ἢ ἄλλοτε δραματικὴ καὶ συγκλονιστικὴ ὑπόθεσις, πού ἐνέπνευσε εἰς τὴν δημώδη καὶ τὴν λογίαν ποίησίν μας τόσους πικροὺς καὶ πονεμένους στίχους εἰς βάρους τῆς «μαύρης ξενητείας», ἐπῆρε εἰς τὰς ἡμέρας μας μίαν μορφὴν ἔλλολης καὶ σχεδὸν ἀνώδυνης μετοικεσίας. Εἶναι ἴσως καὶ αὐτὸ συνέπεια τοῦ «κοσμοπολιτισμοῦ», πού διακρίνει τὴν ἐποχὴν μας, τῆς πυκνώσεως καὶ εὐκολίας τῶν μέσων συγκοινωνίας, τῆς ἐπιδράσεως τῶν «πνευματικῶν» καὶ «πνευματικῶν» μέσων: τοῦ ραδιοφώνου, τοῦ κινηματογράφου, τῆς ἐκμαθήσεως ξένων γλωσσῶν, τῶν περιοδικῶν κ.λ.π.

Ὅμως τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς ἀνεξελέχτου καὶ πυκνῆς μετανάστευσεως εἶναι δυνατόν νὰ ἀποβοῦν κάποτε τραγικὰ διὰ τὸ Ἔθνος. Ἦδη πολλὰ χωριά μας ἀπειλεῖ ἀληθινὴ ἐρήμωσις, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τώρα — ἄλλο μέγαλον θέμα — κατὰ πυκνὰ πλήθη φεύγουν οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου καὶ πρὸς τὴν πρωτεύουσάν καὶ τὰς ἄλλας μεγάλας σχετικῶς πόλεις. Ἦδη εἰς πολλὰ χωριά μας μένουν σιγὰ σιγὰ μόνον ὀλίγοι γέροντες, καὶ χωρὶς νεότητα ὁ τόπος εἶναι

καταδικασμένος εἰς μαρασμόν. Ἦδη χωράφια μένον ἀκαλλιέργητα, καρποὶ μένον ἀσυγκόμιστοι, παραγωγικὰ ζῶα ὀδηγοῦνται εἰς τὸ σφαγεῖον, σπύτια ἐγκαταλείπονται διὰ νὰ τὰ ἐρημώσῃ σιγὰ σιγὰ ὁ ἀδυσώπητος χρόνος. Δὲν χρειάζεται φυσικὰ νὰ ἀναπτύξῃ κανεὶς περισσότερον τοὺς αὐτονοήτους κινδύνους, πού ἀπειλοῦν τὴν ζωντάνια τῆς χώρας μας, ἂν αὐτὴ ἢ σποραδική, ἔστω, ἐρήμωσις, λάβῃ μίαν εὐρυτέραν ἔκτασιν.

*

Οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας δύνανται νὰ γίνουν πολῦτιμοι βοηθοὶ μιᾶς σταυροφορίας κατὰ τῆς τυχόν ἀδικαιολογήτου μεταναστεύσεως μέρους τοῦ ποιμνίου των, δύνανται νὰ ἐξηγοῦν τοὺς ἠθικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς κινδύνους, πού ἐγκλείει ἡ ἀμελέτητος πολλάκις φυγὴ ἀπὸ τὸ πάτριον χῶμα, ὅταν μάλιστα αὐτὸ μᾶς ἐξασφαλίζει τὸ ψωμάκι μας. Δύνανται νὰ ὀμιλοῦν διὰ τὰ ἀγαθὰ μιᾶς ζωῆς εἰς τὸ φυσικὸν καὶ οἰκογενειακὸν περιβάλλον τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς μας. Καὶ ἀντιστοίχως νὰ ἐπισημαίνουν τὸν πόνον, πού φέρνει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ξενητευμένων, ἀνεξαρτήτως οἰασδῆποτε ὕλικῆς ἐπιτυχίας, ἢ διαρκῆς νοσταλγία τῆς μικρῆς πατρίδος καὶ τὸ ἀπραγματοποίητον, συνήθως, ὄνειρον τῆς ἐπιστροφῆς. Ὅχι μόνον κατ' ἴδιαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος οἱ ἱερεῖς μας μποροῦν νὰ φωτίζουν τοὺς πιστοὺς διὰ τοὺς κινδύνους τῆς ἀποδημίας, διὰ τὴν ἀνάγκην συνέσεως πρὸ πάσης μετακινήσεως, διὰ τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς καὶ τὸ εὐφρόσυρον αὐτῆς ἀνάμεσα εἰς τοὺς συγγενεῖς, τοὺς συμπολίτας καὶ τοὺς φίλους.

Ἡ πεποιθήσις ὅτι ἡ συμβολὴ τοῦ Κλήρου εἰς μίαν ὀρθὴν πατριωτικὴν, ἀλλὰ καὶ χριστιανικὴν ποδηγέτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μεταναστεύσεως δυνατόν νὰ εἶναι πολῦτιμος, δικαιολογεῖ, νομίζω, τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας».

ΠΕΤΡΟΣ ΓΑΕΖΟΣ

αυτήν διεξάγεται μεταξύ τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς φενάκης.

Ἄλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ πνέει παντοῦ παντοδύναμον καὶ λυτρωτικόν. Καὶ ὁ ἑλληνοχριστιανισμός, τοῦ ὁποίου ἡ πρώτη νέα ζωηφόρος ἐστία ἠγάφη εἰς τὴν Κύπρον μας, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ πλημμυρίσῃ μὲ τὸ φῶς του τὰς συνειδήσεις. Διὰ τὰ σχηματισθῆ ἡ νέα σὰρξ τοῦ κόσμου, ἐξηγιασμένη — ἄλλοίμονον — ἀπὸ ποταμοὺς νεομαρτυρικῶν αἱμάτων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία χαίρει

Ἡ προῆ τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία συνεκλόνησεν προσφάτως τὴν Πολωνίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν, ἀδήγησεν θριαμβευτικῶς τοὺς δύο Καρδιναλλοὺς Μιντζέντυ καὶ Βυσζίνσκι, ἀπὸ τὰς φυλακὰς εἰς τὰς ὁποίας ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐσήποντο ὡς ἐχθροὶ τοῦ καθεστώτος, εἰς τοὺς ἀρχιεπισκοπικοὺς καὶ πάλιν θρόνους των.

Εἶχον καὶ οἱ δύο τοὺς δοκιμάσει ὄλην τὴν φρίκην τῆς ὀμῆς καὶ ἀπροκαλύπτου βίας. Δὲν ἐγνώρισαν ὅμως τὸν φόβον. Καὶ ἐβάστασαν ἡρωϊκῶς τὸν Σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου των, ὡς ἄξιοι στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος παραγγέλλει, «μὴ φοβείσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνει».

Καὶ τὸ φωτεινὸν τους παράδειγμα δὲν ἐνεθάρονε καὶ δὲν ἐνεψύχωσε μόνον τοὺς λαοὺς των. Ἄλλὰ καὶ ὄλον τὸ Χριστιανικὸν πλήρωμα. Δικαίως δὲ πανηγυρίζεται σήμερον ἡ ἀπελευθέρωσις των, ὡς θρίαμβος τῆς Χριστιανικῆς ἰδέας. Καὶ ὡς ὑψηλὴ ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν θείαν τῆς κλήσιν, τὸν θρίαμβον δηλαδὴ κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τὴν ἐν ἐλευθερίᾳ ἀνακαινίσιν ὅλης τῆς κτίσεως.

Εἰς μίαν ἐποχὴν, ὅπως ἡ ἰδική μας, βαθεῖας τραγωδίας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ συγκλονιστικῆς ἠθικῆς κρίσεως, οἱ δύο Καρδιναλλοὶ ἀπέβησαν ὑπόδειγμα γενναιότητος, καρτερίας καὶ πίστεως, καὶ ἐξοριζαν τὸ παρήγορον φῶς τοῦ Ἐδαγγελικοῦ νόμου εἰς τὰ σκότη τὰ ὁποῖα μᾶς κωκλώνουν. Διότι ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὸν Θεὸν—ὅπως κηρύττει καὶ πιστεύει ὁ Κομμουνισμὸς—καὶ μὲ τὰ πτερά τῆς Ἐπιστήμης του καὶ μόνον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑψωθῆ ὑπεράνω τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀργὰ δὲ ἡ γρήγορα, ὅπως ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Ἰκαρος, συντριβεται ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους τῶν παθῶν του καὶ τῆς ἰδιοτελείας του.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ὀρθόδοξος λαὸς μας, ὁ ὁποῖος θρησκευέται γνησίως καὶ βαθέως, ἐχαιρέτισεν μὲ εὐλικρινῆ καὶ πηγαίαν χαρὰν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δύο Καθολικῶν Καρδιναλλῶν.

Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας, τῆς ὁποίας ἕνας ἐμπνευσμένος Ἡγέτης κρατεῖται σήμερον ἐξόριστος μακρὰν τοῦ ποιμνίου του μάρτυς τῆς Χριστιανικῆς ἐλευθερίας, χωρὶς τοῦτο νὰ συγκινήσῃ, ὅσον θὰ ἔπρεπε τὴν Χριστιανικὴν μας Ἡγεσίαν, χαίρει ὄντως, χαρὰν μεγάλην, ἐδχομένη, ὅπως ἡ νίκη κατὰ τῆς βίας ἀποβῆ πανταχοῦ ὀριστικῆ.

Διότι πίστις τῆς ἀπόλυτος εἶναι, ὅτι κατάργησις τῆς Ἐλευθερίας σημαίνει καὶ κατάλυσις τῆς ἠθικῆς ἀξίας τῆς ζωῆς, καὶ μετασχηματισμὸν τοῦ ἀνθρώπου εἰς

αὐτόματον. Διὰ τοῦτο, καὶ ἐκράτησεν καὶ θὰ κρατῆ πάντοτε εἰς τὰς χεῖράς της τὸ λυτρωτικὸν λάβαρον τῆς Ἐλευθερίας, καὶ θὰ προμαχῆ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης.

Σχετικῶς μὲ τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἐγράφησαν πολλὰ εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον μας. Καὶ τινα μάλιστα ἀπὸ τὰ ἔγκυρα θεράνα του, ἐπέκριναν σφοδρῶς τὴν Κυβέρνησιν, ὡς ἐπιδικώκουσαν δῆθεν νὰ μειώσῃ τὴν σημασίαν της. Καὶ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, νὰ ἐξαλειφῇ ἀπὸ τὴν μνήμην τῶν πολιτῶν τὴν ἱεράν της ἀνάμνησιν.

Νομίζομεν, ὅτι πρόκειται περὶ ὑπερβολῶν. Διότι ὁ κατ' ἀρχὴν πανηγυρικώτερος ἑορτασμὸς της εἰς τὴν Θεσσαλονίκην δὲν ἦτο ἄσκοπος. Τοῦναντίον, πιστεύομεν, ὅτι ἦτο ἐπιβεβλημένος, καὶ ὅτι ἡ δευτέρα αὐτῆ καὶ ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Ἐθνους μας πρωτεύουσά μας δικαιούται ἀπολύτως πολὺ μεγαλύτερας προσοχῆς καὶ στοργῆς. Ἴσως μάλιστα θὰ ἐπρεπε νὰ μεταφερθοῦν ἐκεῖ μονίμως ἕνια τῶν Ὑπουργείων μας, καὶ πολλὰ ἐκ τῶν Ἱδρυμάτων μας. Καὶ ἄς σκεφθοῦν καλῶς τοῦτο οἱ διάφοροι ἀρμόδιοι.

Ἡμεῖς, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐσημειώσαμεν ὄντως ὡς ἐντελῶς ἀδικαιολόγητον παράλειψιν τοῦ ἐν Ἀθήναις ἑορτασμοῦ της, εἶναι ἡ παράλειψις τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων τῆς νεότητός μας ἐνώπιον τοῦ μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, ὅπως τοῦτο ἐγίνετο ἄλλοτε.

Καὶ τοῦτο, ὄχι μόνον διότι πρέπει νὰ στιγματίζεται ἡ ἐντελῶς ἀδικος καὶ ἀπρόκλητος ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ εὐγενικοῦ καὶ ἀθώου λαοῦ μας. Ἄλλὰ καὶ διότι ἔχομεν χρέος νὰ ἐνθυμίζωμεν εἰς τὰ παιδιά μας τὰ ἔνδοξα κατορθώματα καὶ τὸν ἀφθαστον ἡρωϊσμὸν τοῦ Ἐθνους μας, τὸ ὁποῖον, μὲ Ἀρχιστρατηγόν του τὴν Πανάχαρτον Θεοτόκον, πὸν τόσον βαρβάρως προσέβαλαν οἱ ἐπιδρομεῖς, τελικῶς τοὺς συνέτριψεν.

Διὰ τοῦτο ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς μας Συνόδου, συνέδεσε τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, μὲ τὴν Θεομητορικὴν ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Σκέπης. Ὅπως ἀκριβῶς ἔχει συνδέσει καὶ τὴν ἐπέτειον τῆς Ἐθνικῆς μας ἑορτῆς μὲ τὸν Ἐδαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου. Καὶ ἀποτελεῖ τοῦτο ἕξοχον ὄντως χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς εὐσεβείας τοῦ Ἐθνους μας. Ἄλλὰ καὶ ἀπτήν καὶ συγκινητικὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀδιαπτώτου συνεχείας τῶν ὠραιότερων Βυζαντινῶν μας παραδόσεων. Θέλομεν δὲ νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς, δὲν θὰ ἐμφανισθῆ πλέον τὸ σφάλμα τῆς ἀπουσίας κατὰ τὴν σχετικὴν τελετὴν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν μας ναὸν τῶν διαφόρων ἀπομεινόντων ἐδῶ ἐπισήμων, τὴν ὁποίαν, μετὰ πολλῆς μας ὁμολογουμένως λύπης, παρετηρήσαμεν ἐφέτος.

Οἱ νέοι χοροί.

«Ρὸκ-ἐντ-Ρόλλ» εἶναι ὁ νέος χορὸς «ποῦ χαλᾷ τὸν κόσμον σ' ὄλο τὸν κόσμον», ὅπως τὸν ἀνεγνώσαμεν διαφημιζόμενον εἰς κάποια ἐφημερίδα.

Ὁ χορὸς λοιπὸν αὐτὸς εἶναι τόσον ἔξαλλος, καὶ

τόσον ἀφορήτως θορυβώδης ἡ μουσική του, ὥστε οἱ ὑπάλληλοι ἐνὸς μεγάλου χορευτικοῦ κέντρου ἀπήγγησαν, ἀξιώσαντες νὰ τοὺς χορηγηθοῦν βουλώματα διὰ τὰς ἀκοάς των!

Καὶ ὁμως, ὁ νέος αὐτὸς χορὸς, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζει τοὺς ἐκτελεστάς του ὡς φρενοπλήκτους, κατακτᾷ τὴν πρωτεύουσάν μας. Πρὸ ἡμερῶν δὲ ἡ χρυσὴ νεολαία τῶν Ἀθηνῶν τὸν ἐχόρευσεν, ὑπὸ τὰ ἐκπληκτικὰ μάτια τοῦ πλήθους εἰς τὸ Ζάππειον, κάτω ἀπὸ τοὺς κανιβαλικούς βρυχηθμούς μᾶς Ἀμερικανικῆς μπάντας. Τόση δὲ ἦτο ἡ φρενίτις τῶν νέων μας, ὥστε ἠραγκάσθη διὰ τοὺς διαλύσει ἡ ἀστονομία!

Δὲν ἤρκοιεν, ὡν φαίνεται, τὰ διάφορα «πάρτυ» καὶ οἱ ἀσύδοτοι ἐξωφρενισμοὶ των διὰ τὴν νεολαίαν μας. Ἡ ἀνήθικος πρωτοτυπία ἔπρεπε νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλας τὰς ἐμετικὰς ἀκρότητας τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ τῆς Δύσεως, καὶ νὰ ἐμφανισθῇ καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς αὐτὸς τῆς νεότητός μας.

Καὶ ἂς μὴ νομίση κανεὶς, ὅτι ἀντιφερόμεθα βασικῶς κατὰ τοῦ χοροῦ. Διότι οὗτος εἶναι ὄχι ἀπλῶς ἀνεκτός, ἀλλὰ καὶ εὐχάριστος ὡς καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωσις καὶ δημιουργία. Καὶ ὡς συμμετρικὴ καὶ πλήρης νοήματος ἔκφρασις τοῦ πνευματικοῦ κάλλους καὶ τῆς ψυχικῆς ὠραιότητος. Καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἀρρενωποί, καὶ γεμᾶτοι ἀπὸ γραφικότητα καὶ ἀνθηρότητα Ἑλληνικοὶ χοροὶ, οἱ ὁποῖοι εἶναι καλῶς ἐκτελούμενοι, ἀριστουργήματα ρυθμοῦ καὶ χορογραφικῆς τέχνης.

Ἐνῶ οἱ ἐξωφρενικοὶ νέοι χοροὶ εἶναι διὰ τοὺς εὐπρεπεῖς ἀνθρώπους, ἀπαράδεκτοι. Καὶ ἐξαμβλώματα κινήσεων. Καὶ ὀδηγοῦν τοὺς νέους εἰς ἀπροσηγορητὸς ψυχικὸς καὶ σωματικὸς κινδύνους. Καὶ διὰ τοῦτο, νομίζομεν, ὅτι πρέπει ν' ἀπαγορευθοῦν, ὡς διαφθείροντες τὴν νεολαίαν μας.

Πάντως οἱ γονεῖς πρέπει ν' ἀντιδράσουν μὲ ὅλας τὸν τὰς δυνάμεις. Διότι ὑπάρχει κίνδυνος αἰ ἀΐθουσαι τῶν χοροδιδασκαλείων καὶ τῶν διαφόρων χορευτικῶν κέντρων, μὲ τὰ ὑποβλητικὰ των ἡμίφωτα καὶ μὲ τὴν συμπαραμαρτοῦσαν χρῆσιν τοῦ οἰνοπνεύματος, νὰ ποθοῦν κυριολεκτικῶς οἱ τάφοι, μέσα εἰς τοὺς ὁποίους θὰ θάπτεται ἡ ἀγνότης καὶ ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία τῆς νεολαίας μας

* Ἀφελὴς καὶ σοφιστικὴ ἄποψις.

Εἶναι λίαν ἀφελὴς εἰς «εὐαγγελικὸς» δημοσιογράφος, ὁ ὁποῖος διὰ μιᾶς ἐπιστολῆς του, δημοσιευμένης εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ «Ἀστέρους τῆς Ἀνατολῆς», προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τοὺς ἀναγνώστας του, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ προσηλυτισμοῦ πολλῶν Ἑλλήνων τῆς Μ. Ἀσίας εἰς τὸ προτεσταντικὸν δόγμα ἦτο ὄχι ἡ ξένη προτεσταντικὴ προπαγάνδα, ἀλλ' ἡ ἀνάγνωσις τοῦ μεταφρασμένου εἰς τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν Εὐαγγελίου. Οὗτοι—κατὰ τὸν ἐπιστολογράφον—διὰ τῆς ἀναγνώσεως ταύτης ἀφηνειώθησαν, «ἐπροχώρησαν εἰς τὰς ἀποφάσεις των» καὶ «ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πατέρων των». Οἰοεὶ δὲ διὰ μαγικοῦ καὶ ταχυδατυλοεργικοῦ τρόπου ὅπως αὐτομάτως, ἄνευ ξένης ἐπεμβάσεως καὶ καθοδηγήσεως (;), ἀνεκάλυψαν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους ὡς ἀφηνειωθέντας καὶ μάλιστα τείνοντας — ὦ! τοῦ θαύματος — πρὸς τὰς ἰδίας προτεσταν-

τικὰς παραφράδας, αἱ ὁποῖαι δροῦν εἰς τὴν μακρὰν εὐρισκομένην Δύσιν! Καὶ οὕτω «συνέπηξαν Ἐκκλησίας συμφώνως...πρὸς τὸ γνήσιον Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ». Ὁ ἐπιστολογράφος ὄχι μόνον παρουσιάζει τὸν ἑαυτόν του ὡς ἀφελῆ, ἀλλὰ πιστεύει προφανῶς, ὅτι καὶ οἱ ἀναγνώσται του εἶναι ἀφελεῖς καὶ ἔτοιμοι νὰ δεχθοῦν τὰς σοφιστικὰς ἀπόψεις του, αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ πλήρεις ἀσυνεπειῶν καὶ ἀντιφάσεων.

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς Κ. Δ. ὄχι μόνον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' ἀντιθέτως πείθει πάντα ἀπροκατάληπτον μελετητὴν, ὅτι ὁ Προτεσταντισμὸς ἔχει ἐξοβελίσσει πλεῖστα εὐαγγελικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα διασφύζονται ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ. Τοιοῦτοτρόπως ἐξηγεῖται καὶ ἡ πρωτοφανὴς νοσταλγία τῶν Ὁρθοδόξων θεσμῶν, ποὺ παρατηρεῖται τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας εἰς τοὺς φωτισμένους προτεσταντικὸς κύκλους τῆς Δύσεως, ὡς ἀποδεικνύει τὸ λαμπρὸν βιβλίον «Ἡ νοσταλγία τῆς Ὁρθοδοξίας», ποὺ ἐκκυκλοφόρησεν πρὸ ὀλίγου ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ἂν οἱ ξένοι προτεστάνται παρουσιάζουν ἐσχάτως εὐρύτητα σκέψεως, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐν Ἑλλάδι εὐρισκομένους «Εὐαγγελικὸς» ἔχουν μονολιθικὴν νοοτροπίαν.

* Ἀποχρωματισμὸς Ὁρθοδόξων Ἱερέων.

Ἐρωτώμεθα, ἐὰν κανονικῶς ἐπιτρέπονται συλλειτουργίαι καὶ συμπροσευχὴ ἑτεροδόξων μετὰ ἡμετέρων, ὡς τοῦτο φέρεται ἐπισυμβαίνειν ἐν Ἀμερικῇ. Καὶ ἀπαντῶμεν καθηκόντως, ὅτι τοῦτο καὶ ἄηθες εἶναι καὶ ἀντικανονικόν, ἀλλὰ καὶ συντελούμενον. Ἄσκει ὀλεθροῖαν ἐπίδρασιν.

Ὅτι μὲν θεωρητικῶς εἶναι ἀντικανονικὴ ἡ αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἑτεροδόξους εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι. Ἀλλὰ καὶ ἀπαράδεκτος, διότι πῶς εἶναι δυνατὸν Ὁρθόδοξος ἱερεὺς νὰ συλλειτουργῇ μὲ ἑτεροδόξον Προτεστάντην ἱερέα, ὅστις τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας δὲν δέχεται, οὔτε μυστήρια παραδέχεται καὶ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν οὔτε εἰς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ πιστεύουν, οὔτε εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα.

Ἐὰν αὐτὰ εἶναι ἀληθῆ — ὅπως καὶ εἶναι — εὐκόλον εἶναι καὶ νὰ συμπεράνῃ κανεὶς ὅποιαν ὀλεθροῖαν ἐπίδρασιν τοῦτο ἄσκει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ὁρθόδοξον ποίμνιον τῆς Ἀμερικῆς. Καὶ ἄμεσον θὰ προκύπτῃ ἐξ αὐτοῦ τὸ συμπέρασμα, ὅτι οὐδεμία διαφορὰ ὑφίσταται μετὰ τὸν Ὁρθόδοξον καὶ Προτεσταντῶν, καὶ ὅτι εἶναι εὐκόλος ἡ μεταπήδησις ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς οἰανδήποτε Προτεσταντικὴν ὁμολογίαν.

Πάντα ταῦτα σαφῶς δεικνύουν, — ἐὰν ἀληθεύουν ἐπαναλαμβάνομεν — ὅτι ἤρριξεν ἀτυχῶς νὰ ὑφίσταται σοβαρὸς ὁ ἀποχρωματισμὸς τῶν Ἑλλήνων ἱερέων, καὶ πρὸ παντὸς τῆς νέας γενεᾶς, τῆς ἐκ τῆς Σχολῆς τῆς Βοστώνης προερχομένης, ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξον πνεῦμα καὶ τὴν Ὁρθόδοξον συνείδησιν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πιστεύομεν ὡς ἀπολύτως ὀρθὴν καὶ ἐπιβαλλομένην τὴν γενομένην πρότασιν, ὅπως οἱ ἐξερχόμενοι τῆς Σχολῆς τῆς Βοστώνης φοιτῶσιν διὰ μερικὰ ἔτη εἰς Ὁρθοδόξου Θεολογικὰς ἢ Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς τῆς Ἑλλάδος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίερά Σύνοδος

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου Αὐτῆς Σεβ. Μητρ. Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, λόγω ἀσθενείας τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς, συνεδριάζει κατὰ τὰς τακτὰς ἡμέρας Συνεδριῶν διεκπεραιοῦσα ὑπηρεσιακὰς ὑποθέσεις.

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος, διὰ τοῦ Συνοδικοῦ Συνέδρου Σεβ. Μητροπ. Χίου κ. Παντελεήμονος, ἐπέδωκεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων ἔγγραφον αὐτῆς περὶ ἐξευρέσεως λύσεως τοῦ φοιτητικοῦ ζητήματος τοῦ ἀναγομένου εἰς τὴν αὔξησιν τῶν διδασκτρῶν τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

— Δι' ἐγκυκλίου αὐτῆς ὑπ' ἀριθμ. 882/20-10-1956 ἡ Ἱ. Σύνοδος παρεκάλεσε τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας περὶ τελείσεως δεήσεως ἐν τῇ Ἐδρᾷ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς ἡμέρας τῶν Ἠνωμένων Ἑθνῶν.

— Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 883/22-10-56 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἱ. Σύνοδος πληροφορεῖ αὐτοὺς, ὅτι ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἀρχ. Χριστοφόρος Χριστοδούλου καθηρέθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

— Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 884/6-11-56 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἱ. Σύνοδος ζητεῖ πληροφορίας περὶ τοῦ ἐν Βραζιλίᾳ διαμένοντος ἱερέως Ἰωάννου Χρυσάκη.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Βασίλειος παρέστη τῇ 27ῃ παρ. μηνὸς Ὀκτωβρίου κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν τελεσθεῖσαν τελετὴν τῆς Ἑθνικῆς Ἑορτῆς.

— Τῇ ἐπομένῃ 28 Ὀκτωβρίου ἐκ προσώπου τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος τὴν μὲν προΐαν παρέστη εἰς τὴν ἐπὶ τῇ Ἑθνικῇ Ἑορτῇ τελεσθεῖσαν ἐν Πειραιεῖ δοξολογίαν καὶ παρέλασιν, τὸ δὲ ἑσπέρας εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν τελεσθεῖσαν ἐπίσημον τελετὴν.

— Ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνὸς ἐκάλεσε κληρικούς καὶ συνεργάστῃ μετ' αὐτῶν διὰ τὸ πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ίερά Μητρόπολις Ξάνθης

Μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιβλητικότητος ἐτετέλεσθησαν τῇ 4-11-56 τὰ ἐγκαίνια τῆς «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πλήθους Χριστιανῶν.

Εἰς τὸ ἐγκαινιασθὲν εὐρύχωρον οἶκημα περιλαμβάνονται εἰς μὲν τὸ ἰσόγειον αἶθουσα διαλέξεων χωρητικότητος 400 περίπου ἀτόμων καὶ 4 δωμάτια, χρησιμεύοντα ὡς ἐντευκτήρια τῶν διαφόρων κύκλων πνευματικῆς ἐργασίας, μετὰ βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου, εἰς δὲ τὸν ἄνω ὄροφον, αἶθουσα κηρυγμάτων καὶ Κατηχητικῶν μαθημάτων, χωρητικότητος 150 ὡς ἔγγιστα ἀτόμων, ὡς καὶ ἐξώστως διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν διαλέξεων ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ.

Τὸν Ἀγιασμὸν ἐτέλεσεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ἀντώνιος, ὅστις καὶ ὠμίλησε ἐπικαίρως τούτις ὅτι, δὲν ἐφείσθη θυσιῶν ἢ Ἱερά Μητρόπολις προκειμένου νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Πρὸς τοῦτο ἐδημιούργησε τὴν πνευματικὴν ταύ-

την κυνέλην, ἡ ὁποία θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῆς μαθητιώσεως καὶ ἐργαζομένης νεολαίας, τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων, ὡς καὶ τῶν ἐπιστημόνων τῆς πόλεως, οἱ ὅποιοι ἐν αὐτῇ θὰ εὕρωσι τὸ κατάλληλον περιβάλλον καὶ τὴν ἀναγκαίουσαν αὐτοῖς πνευματικὴν τροφήν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Εἰς τὸ «Episcopal Churchnews» τὸ ἐκδιδόμενον ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἀνεγράφη προσφάτως τὸ ἐξῆς σχόλιον τῆς Διευθύνσεώς του: «Ἡ Κωνσταντινούπολις ἦτο κάποτε τὸ κέντρον τοῦ κόσμου. Ὅτε ἡ Εὐρώπη εὐρίσκετο εἰς τὸ σκότος ἢ πρωτεύουσα αὐτῆ τοῦ Βυζαντίου ἦτο ἡ πόλις τοῦ φωτός. Πολὺν πρὶν οἰκοδομηθῆ εἰς τὴν Δύσιν μεγάλας τις χριστιανικὸς ναὸς, ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐκυριάρχει ὡς Μητρόπολις τῆς Ρωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας. Τὸ 1453 ἡ πόλις αὕτη τελικῶς ἐπέσεν ὑπὸ τοὺς Τούρκους καὶ παραμένει ἔκτοτε εἰς χεῖράς των μέχρι σήμερον, ὑπὲρ τὰ 500 δηλ. ἔτη. Τὰ πάντα παρήλθον ἐκτός τῆς ἀναμνήσεως τῆς μεγάλης αὐτῆς Αυτοκρατορίας. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ βλέπει κανεὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμη κάποιος ἀρχαῖος Βυζαντινὸς ναὸς. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατεστράφησαν κατὰ τοὺς τελευταίους βαρβάρους βανδαλισμοὺς τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους. Εἶδομεν καὶ ἐμετρήσαμεν αὐτοπροσώπως δέκα ἐξ αὐτῶν τελείως κατεστραμμένους ναοὺς ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ πολλὸν περισσοτέρους ὑποστάντας τοιαύτας βλάβας ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ πᾶσα ἐπισκευὴ των. Ἀνεκτίμητα κειμήλια ἐποδοπατήθησαν ὡς ἀντικείμενα ἄνευ ἀξίας τινος, ὑπὸ ἑνὸς παράφρονος ὄχλου. Ἡ Ἁγία Σοφία, ἴσως ὁ εὐγενέστερος ναὸς ποὺ ἐκτίσθη μέχρι σήμερον ἀπὸ χριστιανικῆς χεῖρας, εἶναι σήμερον μουσεῖον. Πλησίον τοῦ ἀρχαίου τείχους τῆς Πόλεως εἶδομεν ἕνα παλαιὸν Βυζαντινὸν ναὸν κατεστραμμένον μὲ θαυμάσια μωσαϊκὰ πέτρα πασης περιγραφῆς.

Ἄλλὰ διατὶ ἡ καταστροφὴ αὕτη; Διατὶ οἱ Τούρκοι ἠθέλησαν νὰ καταστρέψουν τοὺς Ἑλληνικοὺς αὐτοὺς ναοὺς; Μερικοὶ λέγουσιν, ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου καὶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Τούρκων νὰ κάμουν κάποιαν ἐπίδειξιν. Ἄλλοι ὑποστηρίζουν, ὅτι ὑπάρχουν βαρύτεροι λόγοι παρὰ αὐτοῖς. Ὁ Τούρκος εἶναι ἀργὸς καὶ βραδυκίνητος καὶ ἴσως ἀπὸ μακροῦ νὰ ἐγενήθη εἰς τὴν ψυχὴν του ἕνα φθονερὸν μῖσος ἐνεκα τῆς εὐημερίας πολλῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἄλλοι πάλιν φαίνεται νὰ πιστεύουν, ὅτι τὸ Βρεττανικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς Τούρκους τοὺς βανδαλισμοὺς αὐτοὺς διὰ νὰ δείξουν ἀκριβῶς εἰς τοὺς Ἑλληνας, ὅτι δὲν ἀρέσει εἰς αὐτοὺς ὅ,τι συμβαίνει εἰς Κύπρον. Τοῦτο δὲν πιστεύομεν, ἂν καὶ μᾶς τὸ εἶπεν ἄνθρωπος ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης μας διὰ τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν λεγομένων του...».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος ἀπηθύνθη πρὸς τοὺς προκαθημένους τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅπως οὔτοι διαμαρτυρηθοῦν τηλεγραφικῶς διὰ τὸν διωγμὸν, τὸν ὁποῖον ὑφίσταται ἡ Ἐκκλησία Κύπρου. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἀπήντησαν αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι Ρωσσίας, Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας. Οἱ μὲν Πατριάρχαι Ρωσσίας καὶ Ρουμανίας ἀπήντησαν ἐκφράζοντες συμπάθειαν καὶ ὑποσχόμενοι ὅτι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν θὰ διαμαρτυρηθῆ ὅπου δεῖ, ἢ δὲ Ἐκκλησία Βουλγαρίας, δι' ἐνθέρμον τηλεγραφήματος τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, μεταδίδουσα ἀντίγραφον διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Ο. Η. Ε., ὅχι μόνον στιγματίζει τὸν διωγμὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ «δικαιουμένου νὰ ζῇ ἐλευθέρου».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Μακαριώτατε 'Αρχιεπίσκοπε 'Αθηνών και Πάσης 'Ελλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Μαν ἀγαπητὲ και περι-σπουδάστε ἀδελφε και συλλειτουργε Κύριε Δωρόθεε, τὴν 'Υμετέραν Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ ἀσπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Βαθέως και πάλιν ἐλύπησεν ἡμᾶς και τὴν περι ἡμᾶς ἀγίαν και 'Ιερὰν Σύνοδον τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 28ης π. μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐπιστολῆς, τῆς 'Υμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος.

Τὸ φρικτὸν και ἀπάνθρωπον δρᾶμα, ὅπερ τελεῖται ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ Γολγοθᾶ, τὰ ἀνήκουστα μαρτύρια κατὰ τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ 'Αποστόλου Βαρνάβα 'Εκκλησίας, ἡ πέραν τοῦ 'Ωκεανοῦ αἰχμαλωσία τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου αὐτῆς Μακαρίου και τέλος οἱ συνεχεῖς ἀποτρόπαιοι ἀπαγχονισμοὶ νεαρῶν Κυπρίων πατριωτῶν, παρὰ τοὺς θρήνους και κλαυθμούς τῶν προσφιλῶν τῶν γονέων, ἀποτελοῦν φαινόμενον ἀποκαρδιωτικὸν διὰ πᾶσαν πεπολιτισμένην ψυχὴν.

Δεινὸς ἀληθῶς ὁ κλύδων, δεινότητὴ ἡ θύελλα και λυσσῶντα τὰ κύματα, ἅτινα πλήττουσιν τὴν θεότευκτον Κυπριακὴν 'Ολκάδα.

Σκόπελοι και ὕφαλοι ἐπλήρωσαν τὴν τέως γαλιναίαν αὐτῆς θάλασσαν λαίλαπες και ἄνεμοι ἰσχυροὶ περὶ αὐτὴν συρίζοντες, προσπαθοῦν νὰ ἐξαλείψουν αὐτὴν ἐκ τῆς πατρίδος γῆς.

Μὴ τι ἐφάσσε τὸ τέλος αὐτῆς; Μὴ τι αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους και τῆς ἀπανθρωπίας ἐκυριάρχησαν τῶν δυνάμεων τοῦ φωτός και τῆς ἀληθείας; Βλάσφημος τοιαύτῃ ὑπόθεσις. 'Αλλ' ὡσπερ ὁ χρυσὸς πάντοτε δοκιμάζεται ἐν τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός, διατηρῶν πάντοτε τὴν ἀξίαν και τὰ πρωτεία του ὡς μέταλλον, οὕτω και νῦν ὁ τῆς 'Εκκλησίας Δομήτωρ οὐκ ἔασθη τὸ θεῖον Αὐτοῦ οἰκοδόμημα καταπεσεῖν ἢ ἀπολεσθῆναι ἀλλ' ἀνυψώθη ἐν οὐ πολὺν και πάλιν τὸ θεῖον αὐτοῦ οἰκοδόμημα και τὸν ἐκλεκτὸν αὐτοῦ, συντρίβων τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἐδικίαν ὑπὸ τοὺς πόδας Του.

Οἱ ποταμοὶ πολυτίμου αἵματος ἀνθρωπίνου, αἱ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας και τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἀνθρώπι-ναι θυσίαι οὐκ ἀποβήσονται μάταιαι, ἀλλὰ ταχέως ὁ Κύριος ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν και ποιῶν αὐτὴν τρέμειν ἐξαποστελεῖ τὴν ἐξ ὕψους Αὐτοῦ χάριν και τὸ ἀπειρον Αὐτοῦ ἔλεος, ἐγκαθιδρύων διὰ τῆς θείας Του δυνάμεως τὴν ἐπὶ γῆς κυριαρχίαν Αὐτοῦ και τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν.

Σὺν τῷ ἀποτροπιασμῷ ἡμῶν δι' ὅσα ὑπὸ τῶν ἀποικιοκρατῶν διαπράττονται, ἐκφορῶντες τὴν ἀμέριστον συμπάθειαν ἡμῶν πρὸς τε τὴν 'Εκκλησίαν τῆς 'Ελλάδος και τὴν μαρτυρικὴν Κύπρον, προσεπιδηλοῦντες ἅμα ὅτι ἐκτὸς τῶν πρὸς Θεὸν προσευχῶν μας, προέβημεν εἰς τὰς ἀναλόγους ἐντόνους διαμαρτυρίας ὅπου δεῖ,

περιπτυσσόμεθα ἀδελφικῶς τὴν 'Υμετέραν Μακαριότητα ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός και συλλειτουργγός και ὅλος πρόθυμος

† 'Ο 'Αντιοχείας 'Αλέξανδρος
'Εν Δαμασκῷ τῇ 18 'Οκτωβρίου 1956.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Κατὰ πληροφωρίας ἐξ 'Ιεροσολύμων ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου 'Ορθοδόξου Πατριάρχου 'Ιεροσολύμων ἀνεβλήθη διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν κατόπιν προσφυγῆς τῶν 'Αραβοορθόδοξων ἐνώπιον τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου και ὑποβολῆς ἐνστάσεως κατὰ τῆς ἀδείας ποῦ ἔδωκεν ὁ Πρωθυπουργός τῆς 'Ιορδανίας διὰ τὴν συνέχισιν τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐκλογῆς. Οἱ 'Αραβοορθόδοξοι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου Δαμιανοῦ ὑπέβαλον ὑπόμνημα ζητοῦντες μεταξὺ ἄλλων συγκυριαρχίαν ἐπὶ τῶν 'Αγίων Τόπων και τὸν ἐξαρχισμὸν τοῦ 'Ανωτάτου Κλήρου τοῦ Πατριαρχείου 'Ιεροσολύμων. Τὸ Πατριαρχεῖον εὐρισκόμενον πρὸ νέας σοβαρᾶς τροπῆς τῶν πραγμάτων, ἐζήτησε ὅπως τὸ 'Ανωτάτον Δικαστήριον ὀρίσῃ τὸ ταχύτερον δικάσιμον τῆς ἐνστάσεως τῶν 'Αραβοορθόδοξων, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πατριάρχου. 'Ηδη διεξήχθη ἡ δίκη και τὸ δικάστηριον ἠκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμ-

βουλίου, θεωροῦν αὐτὸ ὡς ἀναρμόδιον διὰ τοιαύτας ἀποφάσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τὸ Μουσεῖον τοιχογραφιῶν τοῦ Βελιγραδίου προέβη και ἐφέτος εἰς ἀντιγραφὴν τοιχογραφιῶν τῶν μεσαιωνικῶν μονῶν τῆς Σερβίας και τῆς Μακεδονίας. Μέχρι τοῦδε ἀντέγραψε ἄνω τῶν 30 τοιχογραφιῶν τῶν μονῶν Ραβάνιτσα (14ος αἰών), Μανάσιγια (15ος αἰών) και Γκρατσάνιτσα (14ος αἰών). Κατ' αὐτὰς δὲ περατοῦνται ἡ ἀντιγραφὴ τῶν τοιχογραφιῶν τῶν μονῶν Στάρο Ναγκορίτσани (14ος αἰών), Νταβιντόβιτσα (13ος αἰών) και Σποτόσσανι (13ος αἰών) και τοῦ Πατριαρχείου τοῦ 'Ιπέκ (14ος αἰών).

Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τὸ Μουσεῖον τοιχογραφιῶν τοῦ Βελιγραδίου θὰ ἐκθέσῃ ὅλα τὰ ἀντιγραφα αὐτὰ και οὕτω θὰ παράσχη τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς ἐπισκέπτας νὰ ἴδουν τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκονογραφίαν τοῦ ΙΓ', ΙΔ' και ΙΕ' αἰῶνος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

'Η Α. Μ. ὁ Πατριάρχης τῆς Ρουμανικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας κ. 'Ιουστινιανὸς προσεκάλεσε τὴν Προτεσταντικὴν 'Εκκλησίαν τῆς Δανίας, ἵνα ἀποστείλῃ ἀποστολὴν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Ρουμανικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας και τὴν Ρουμανίαν. 'Η ἐπίσκεψις θὰ διαρκέσῃ περὶ τὰς δύο ἑβδομάδας.

— Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Αὐτοκεφάλου 'Ορθοδόξου Ρουμανικῆς 'Εκκλησίας (Biserica 'Ortodoxă Română No 5 1αῖος 1956) παραθέτον ὀλοσέλιδον εἰκόνα τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέου, ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ νέος 'Αρχιεπίσκοπος τῆς 'Ορθοδόξου 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας», γράφει τὰ ἀκόλουθα:

«'Η εἰδήσις τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος ἐγνωστοποιήθη τῷ Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ 'Ιουστινιανῷ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μακαριωτάτου Δωροθέου, δι' εἰρηνικῆς ἐπιστολῆς, εἰς ἣν οὕτως ἀπήντησεν ἐκφράζων τὴν μεγάλην του χαρὰν ἐπὶ τούτῳ».

«'Η ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Πατριάρχου 'Ιουστινιανοῦ ἐκδηλωθεῖσα χαρὰ στηρίζεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι, ἡ ὡς ἄνω ἐκλογὴ ἀντιπροσωπεύει ἐν πραγματικῶν κέρδος διὰ τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν τῆς 'Ελλάδος. 'Ο Μακαριωτάτος Δωρόθεος ἡλικίας 68 ἐτῶν παρουσιάζεται εἰς δόξα κληρον τὸν 'Ορθόδοξον κόσμον ὡς μίαν προσωπικότης αὐστηρὰ και ἀκάματος ἐν τῷ ἀγρῷ τῆς 'Εκκλησιαστικῆς διοικήσεως και παιδείας.

Γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ 'Υδρα τῷ 1888, υἱὸς ἀπλοῦ ναυτικοῦ και με μέτρια ὑλικά μέσα, ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ὁ Δωρόθεος Κοτταρᾶς ἠγωνίσθη σκληρῶς ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν μετὰ ταῦτα νίκην, πολυαίας με τὴν ἀνέχθειαν, τὴν ἀποξένωσιν και τὰς ἀνάγκας τῆς Μοναχικῆς ζωῆς. 'Αποδείξας ἐξαιρετικὰς ἰδιότητας ἐν τῇ 'Εκκλησιαστικῇ διακονίᾳ και τὰς σπουδαῖς, νεώτατος ἐχειροτονήθη Διάκονος, μεταβὰς κατόπιν εἰς τὴν Λειψίαν τῆς Γερμανίας ὅπου ἐσπούδασε Φιλοσοφίαν. Διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του ἤτο ἠναγκασμένος νὰ ἐργάζεται, ἐκτὸς τῶν ὥρῶν τῶν μαθημάτων του σκληρῶς, διότι τὰ ὑλικά του μέσα δὲν ἦσαν ἀρκετὰ νὰ ζήσῃ.

Διπλωματοῦχος τῆς Νομικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν 'Αθηνῶν, πεπρωκισμένος με μόρφωσιν ποικίλην και πλουσίαν ὁ Δωρόθεος Κοτταρᾶς εἰς ἡλικίαν 34 ἐτῶν προήχθη εἰς Μητροπολίτην Κυθήρων. Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐποίησε μέχρι τοῦ 1936 μετατεθεὶς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λαρίσης και Πλαταιμῶνος, κατὰ δὲ τὴν ἀνοιξιν τοῦ παρόντος ἔτους κληθεὶς, ἵνα ἀνέλθῃ τὸν ὑπατον βαθμὸν τῆς 'Ελληνικῆς 'Ιεραρχίας.

'Ο νέος Προκαθημένος τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος εἰς πλουσιώτατος εἰς ψυχικά προτερήματα. Διακεκριμένος ρήτωρ, τυγχάνει συνάμα και εἰς δεινὸς ἀπολογητῆς τῆς 'Ορθοδοξίας. 'Εν τῇ 'Εκκλησιαστικῇ διοικήσει μεγάλως ἐβοηθήθη ἀπὸ τὴν τελείαν γνώσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν και πολιτικῶν νόμων. 'Αναπτύξας ἔσοχον δημοσιογραφικὴν δραστηριότητα, δικαίως εἶναι γνωστὸς μεταξὺ τῶν 'Ελ. Μητροπολιτῶν, ὡς εἰς τῶν δοκιωτέρων συγγραφέων. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφείσαι μελέται, ἀνερχόμενα πε-

ρίπου εις τεσσαράκοντα, χαρακτηρίζονται διά τὸ βάθος τῶν σκέψεων καὶ τὴν σαφήνειαν τοῦ ὕφους των.

Ὁ Ὑψηλοπανιερώτατος Δωρόθεος προβάλλεται καὶ ὡς ἐν λαμπρὸν παράδειγμα τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπης. Ἡ φιλανθρωπικὴ του δράσις πηγάζουσα ἀπὸ τὸ βάθος τῶν χριστιανικῶν του πεποιθήσεων ἐθεράπευσε πολλὰς ἀνθρωπίνους στερήσεις, ἐπὶ κινδύνῳ πολλάκις καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του. Ὁ Μητροπολίτης Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνὸς μαρτυρεῖ ὅτι, τῷ 1942 ὅτε εἶχε κλεισθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν εἰς τὸ ἐν Λαρίσση στρατόπεδον συγκεντρώσεως ἐγένετο ἀντικείμενον μιᾶς συγκινητικῆς χειρονομίας ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑψηλοπανιερώτατου Δωρόθεου, ὅστις ἀσθενῆς ὢν καὶ μὴ δυνάμενος προσωπικῶς νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ, ἀπέστειλεν αὐτῷ ἄμφια καὶ τὰ ἀνογκαία ἱερά σκευὴ διὰ τὴν τέλεσιν τῆς θείας λατρείας καθὼς καὶ τροφάς.

Μὲ ἓνα τοιοῦτον Πρωθιεράρχην ἢ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἔχει δικαίον νὰ χαίρῃ καὶ νὰ ἀποκτᾷ μεταξὺ πάντων τῶν ἀνθρώπων τῆς Οἰκουμένης πραγματικὴν ἀγάπην.

Τὸ περιοδικὸν μας συμμερίζεται πλήρως τὴν χαρὰν τῶν Ὁρθοδόξων πιστῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ εὐχεται εἰς τὸν νέον Ἀρχιεπισκοπικὴν πλήρην εὐδοκίμησιν ἐπὶ ἔτη πολλὰ εἰς τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ στάδιον.

—Δι' ἐπιστολῆς Αὐτοῦ ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1956 (ἀρ. 760) πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον ὁ Μακ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανὸς ἀπαντᾷ εἰς ἐπιστολὰς καὶ τηλεγραφήματα τοῦ Μακαριώτατου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰ μαρτύρια τῆς δικωμένης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ τοῦ χριστευανύμου πληρώματος αὐτῆς. Μεταξὺ ἄλλων ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης γράφει τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Κλήρος καὶ οἱ πιστοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας εἶναι κατὰ πάντα ἡγανακτισμένοι πληροφθορομένοι τὰς βαρβαρότητας καὶ τὰ ἀπάνθρωπα καὶ ἀνάξια μέσα τὰ χρησιμοποιοθέντα ἐναντίον τῶν χριστιανῶν τῆς Κύπρου ὑπὸ μιᾶς χριστιανικῆς χώρας ἧτις ἔκαμε τὸσον θόρυβον διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Βίβλου εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τῆς γῆς.

Αἱ θυσίαι τῶν Κυπρίων Χριστιανῶν θέλουσι παραμείνῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ, τὸ στίγμα τῶν ἀνομιῶν διὰ τοὺς ἡγέτας τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ—διὰ δὲ τὸν Ἑλληνοκυπριακὸν λαὸν μιὰ ἡρωικὴ πρᾶξις ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τῆς δουλείας μιᾶς ποταπῆς καὶ ἐγκληματικῆς τυραννίας.

Διαβρβαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ὅτι ἡ ἱερά Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς εἴμεθα παρὰ τὸ πλεῖρον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὅστις δὲν ζητεῖ τίποτε ἄλλο εἰ μὴ τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔχωσι καὶ πρέπει νὰ ἔχωσιν ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου : τὴν ἐλευθερίαν τῆς αὐτοδιαθέσεως καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τῆς τυραννίας ἄλλων ἐθνῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Τὴν 8ην Ἰουλίου 1956 ἐωρτάσθη ἡ Ε' ἐπέτειος τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας κ. Μακαρίου. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐτελέσθη Λειτουργία εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῆς Βαρσοβίας καὶ πανηγυρικὴ δοξολογία, μετὰ τὴν ὁποῖαν ὁ κλήρος καὶ οἱ πιστοὶ ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήριά των καὶ τὰς εὐχὰς των εἰς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Μακάριον. Κατὰ τὴν διαρρεύσαν πενταετίαν ἐγένετο ἀναδιοργάνωσις τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας. Ἰδρύθησαν 4 ἐπισκοπικαὶ καὶ συνεστήθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας μητροπολιτικὰ γραφεῖα μέσῳ τῶν ὁποίων διοικοῦνται αἱ ἐπαρχίαι. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας ἀφίερσεν ὅλας ἰδιαίτερας προσοχὴν εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἱερατικῆς Σχολῆς τῆς Βαρσοβίας. Εἰς τὴν δυτικὴν περιοχὴν τῆς χώρας ἰδρύθησαν ἀνω τῶν 40 νέων ἐνοριῶν. Μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Μακαριώτατου διενεργοῦνται ἔρανοι πρὸς ἐπισκευὴν τῶν κατεστραμμένων ναῶν εἰς τὰς πτωχὰς ἐνορίας καὶ πρὸς ἀγορὰν ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν.

—Ἀπὸ τοῦ 1954 ἐκδίδεται χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας τὸ

μηνιαῖον περιοδικὸν «Cerkonnyj Vjestnik» (Ἐκκλησιαστικὸς Κήρυξ) ὡς ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Καθ' ἃ γράφει τὸ ἐν Πράγῃ ἐκδιδόμενον τριμηνιαῖον θεολογικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν-ιστορικὸν περιοδικὸν «Ὁρθόδοξος σκέψις» (τεύχος 3, 1956), ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Τσεχοσλοβακίας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην Πράγας κ. Ἰωάννην ἐπεσκέφθη τὴν Μόσχαν, τὸ Λένινγκραντ, τὸ Κίεβον καὶ τὴν Τυφλίδα. Ἡ ἀντιπροσωπεῖα παρέμεινε εἰς τὴν Ρωσίαν ἀπὸ τῆς 14 Ἰουλίου μέχρι τῆς 4 Αὐγούστου 1956. Ὁ Προκαθημένος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Τσεχοσλοβακίας κ. Ἰωάννης ἐπέδωκε εἰς τὸν Πατριάρχην Μόσχας κ. Ἀλέξιον τὸ Παράσημον τῶν ἁγίων ἱσαπιστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου Α' τάξεως. Τὸ ἴδιον παράσημον ἀπενεμήθη καὶ εἰς τὸν Μητροπολίτην τοῦ Λένινγκραντ Ἐλευθέριον. Ἡ ἀντιπροσωπεῖα ἀπεκρίθη ἀρίστα ἐντυπώσεις σχετικῶς μὲ τὴν συνεργασίαν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τὴν εὐπρέπειαν τῶν ναῶν, ποῦ ἦσαν γεμάτοι πιστῶν καὶ τὴν μεγάλην πίστιν τῶν σοβιετικῶν ἀνθρώπων «εἰς τὴν νίκην τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης».

—Ὁ Μητροπολίτης Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας κ. Ἰωάννης (κατὰ κόσμον Μιχαὴλ Ἰβάνοβιτς Κούχτιν) ἐγεννήθη τὸ 1901 εἰς χωρίον τι τῆς περιφέρειας Ροστόβου, ὅπου ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπηρετεῖ ὡς ἱερεὺς. Ἐτελείωσε τὴν Δ' τάξιν τῆς ἱερατικῆς Σχολῆς τοῦ Νοβοτσερκάσκ καὶ εἶτα τὸ 1920 μετῆρσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μετὰ δύο ἔτη μετέβη εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ συνέχισε τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν ἱερατικὴν Σχολὴν Πρεζρένης, τὴν ὁποῖαν ἐτελείωσε τὸ 1926.

Τὸ Μοναχικὸν σχῆμα ἠσπάσθη τὸ 1927. Τὸ ἴδιον ἔτος χειροτονεῖται ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Νύσσης Δοσιθέου εἰς ἱεροδιάκονον καὶ μετ' ὀλίγον εἰς ἱερομόναχον. Εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν παρέμεινε μέχρι τὸ 1950. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ διετέλεσε ἄλλοτε ἐφημέριος καὶ ἄλλοτε ἡγούμενος διαφόρων μονῶν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ 1936 ἐτελείωσε τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Βελιγραδίου, τὸ δὲ 1948 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἱερατικῆς Σχολῆς Πρεζρένης. Μετὰ δύο ἔτη ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ ἐκείθεν μετέβη εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν τὸ 1951 κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μητροπολίτου Πράγας κ. Ἐλευθερίου. Ἐκεῖ ἐξελέγη ὑφηγητὴς τῆς ἐν Πριάσφ Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς.

Τὴν 24ην Ὀκτωβρίου 1954 ἐξελέγη ἐπίσκοπος τῆς ἐπαρχίας Ζάτετς, τὴν δὲ 17ην Μαΐου 1956 Μητροπολίτης Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΦΙΛΛΑΝΔΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ παρελθόντα Ἰούλιον συνεκροτήθη ἐν Φιλλανδίᾳ τὸ τρίτον Συνέδριον μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Λουθηρανῶν. Ἡ Φιλλανδία ἔλαβε τὸν Χριστιανισμὸν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ὅσον καὶ ἐκ τῆς Δύσεως. Τοιοῦτοτρόπως ὑφίσταται ἐν τῇ χώρᾳ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Προτεσταντικὴ χωρὶς νὰ χωρίζῃ τοὺς κατοίκους γλωσσικὴ διαφορά ἢ διαφορά πολιτισμοῦ. Ἐκτὸς τῶν Φιλλανδῶν Ὁρθοδόξων καὶ Λουθηρανῶν τοῦ Συνεδρίου μετέσχον ἀντιπρόσωποι ἐκ Σουηδίας καὶ τοῦ ἐν Ἑλβετίᾳ Ἰνστιτούτου τοῦ Π. Σ. Ε., ὡς καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μελίτης κ. Ἰάκωβος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία σκέπτεται νὰ ἐλαττώσῃ τὴν χρῆσιν τῶν Λατινικῶν εἰς τὰς τελετὰς καὶ τὰς προσευχὰς τῆς. Ὑποδείξεις διὰ τὴν ἐλάττωσιν αὐτὴν προέρχονται ἀπὸ τὸν καθολικὸν κλήρον ὅλου τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος τονίζει τὴν ἀνάγκην ὑποκαταστάσεως τῶν Λατινικῶν μὲ τὰς κατὰ τόπους γλώσσας εἰς ὠριμένα μέρη τῆς Λειτουργίας καὶ εἰς τὸ ὤρολόγιον. Ἐνα ἐκ τῶν προβαλλομένων ἐπιχειρημάτων διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν Λατινικῶν εἰς τὰς τελετὰς εἶναι ὅτι ἡ Λατινικὴ γλῶσσα δὲν ἦτο πάντοτε ἡ κυρία γλῶσσα τοῦ Καθολικισμοῦ. Τὰ Λατινικὰ ἀποτελοῦν πρόβλημα τὸσον διὰ τοὺς πολίτας, ὅσον καὶ διὰ τοὺς κλη-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τοῦ ἐν Δήμητρα Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τοῦ ἐν Λευκοθέα Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ ἀρθροῦ 47 παράγραφος 1 ἐδάφιον 2 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Νέα Ζίχνη τῆ 22α Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν Ἀγαθὰ γ γ ε λ ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀγραπιδιάς καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α. Ν. 807/1945 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεώς των.

Ἐν Λαμία τῆ 22α Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀ μ β ρ ὀ σ ι ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις: α) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἰσθιαίας, προσόντα Θεολόγου ἢ ἀποφοίτου Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου, καὶ β) Γεννήσεως Θεοτόκου Ἁγίας Ἀννης, προσόντα Γ' κατηγορίας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν κανόνων καὶ τοῦ νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 24η Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Χαλκίδος Γ ρ η γ ὀ ρ ι ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1497 προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδὰ τῷ ἀρθρῷ 26

ρικοῦς, ὡς ἰσχυρίζονται μερικοὶ καθολικοὶ Ἀμερικανοὶ ἱερεῖς. Ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεώς του ὁ νῦν πάπας Πίος ὁ 12ος ἐπέτρεψεν τὴν ἀντικατάστασιν τῶν Λατινικῶν μὲ τὰς κατὰ τόπους γλώσσας εἰς μεγάλα μέρη τῶν τελετῶν τοῦ βαπτίσματος, τοῦ γάμου καὶ τῆς κηδείας. Ἡδὴ συζητεῖται ἡ γεινέσεις τῆς ἀντικαταστάσεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὸν παρελθόντα μῆνα Αὐγουστον συνεκροτήθη ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας συνέδριον διὰ φοιτητῶν τῆς Θεολογίας τῶν Ἐκκλησιῶν-μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τούτου μετέσχον καὶ Ἕλληνες φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας. Κύριος σκοπὸς τοῦ συνεδρίου ἦτο ἡ ἀλληλογνωριμία μεταξὺ τῶν νέων προερχομένων ἐκ διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ χριστιανικῶν ὁμολογιῶν. Ἐθίγησαν κατὰ τὰς μεταξὺ τῶν φοιτητῶν ἐπαφὰς καὶ ἄλλα θέματα δογματικά, τελετουργικά κλπ., διὰ τὰ ὅποια ἐξεφράζοντο διαφοροὶ ἀπόψεις.

—Ἡ Ἐκκλησία τῶν Βαπτιστῶν τῆς Οὐγγαρίας, ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς καὶ ἡ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία τοῦ Ρίο Πλάτα τῆς Ν. Ἀμερικῆς ἐγένοντο δεκτὰ ὡς νέα μέλη τοῦ Π.Σ.Ε.

τοῦ ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Κρεμαστῆς Ζώρακος.

Ἐν Σπάρτῃ τῆ 27η Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ὄ σ ι ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίον πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν χωριῶν: 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀχελινάδος, 2) Ἁγίου Δημητρίου Γεωργανάδων καὶ 3) Ἁγίου Ἀθανασίου Πυργετοῦ, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν Ἀναγκ. Νόμων 536/45 καὶ 540/45, ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Τρικκάλοις τῆ 28η Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Δ ω ρ ὀ θ ε ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α. Ν. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν Στιμάγκα Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσι ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 29η Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Κορινθίας Π ρ ο κ ὀ π ι ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α. Ν. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν Παναρυνίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσι ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 29η Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Κορινθίας Π ρ ο κ ὀ π ι ο ς.

Ἱερά Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν ὀργανικῶν θέσεων: 1) τοῦ ἐν Ἐρμιόνη Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, 2) τοῦ ἐν Ἀντισαίῳ Αἰγίνης Ἱ. Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, 3) τοῦ ἐν Κάτω Φαναρίῳ Δρυόπτης Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπος καὶ 4) τοῦ ἐν Παλαίοις Λουτροῖς Μεθάνων Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ ἱερῶθωσι καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 536/45 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄνωτέρω Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ὑδρᾷ τῆ 30η Ὀκτωβρίου 1956

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Π ρ ο κ ὀ π ι ο ς.

ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Τὸ κατὰ τὸν Νόμον 5383 Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον

Πρὸς τὸν Διάκονον Σμάραγδον Γιωτόπουλον
(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι, ἵνα, βάσει τοῦ ἀρθρου 55 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ τῆν 13ην Δεκεμβρίου 1956 ἡμέρα Πέμπτη καὶ ὥρα 9η π. μ. ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ περὶ ἧς ἀπελογηθῆς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελούντος χρέη ἀνακριτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Προκοπίου.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρα τε καὶ ὥρα θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Τὸ κατὰ τὸν Νόμον 5383 Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον

Πρὸς τὸν Διάκονον Γεώργιον Τσίμην ἢ Τσιμόπουλον
(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι, βάσει τοῦ ἀρθρου 55 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ τῆ 13ην Δεκεμβρίου 1956 ἡμέρα Πέμπτη καὶ ὥρα 9η π. μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ τῇ δι' ἣν διεξήχθη ἐνορκος ἀνάκρισις ἐναντίον σου κατηγορίᾳ.

Προσεπιδηλοῦμέν δέ σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρα τε καὶ ὥρα θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

The Greek Orthodox Theological Review, Easter issue 1956. Vol. 2. N. 1. Brookline, Mass. 1956. pp. 128.

Περιεχόμενα: *Bishop Athenagoras*, Beyond the Cross. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Orthodox Witness. — *V. Rev. Eus. Stephanou*, An Orthodox approach to christian philosophy. — *V. Rev. Georges Florovsky*, Eschatology in the Patristic Age: An Introduction. — *V. Rev. G. Papadopoulos*, The Revelatory character of the N. Testament and Holy Tradition in the Orthodox Church. — *Rev. G. S. Romanides*, Orthodox Ecclesiology According to Alexis Khomiakou (1804-1860). — *St. S. Harakas*, Alexander N. Tsirintanis on the Present Age. — *J. Papayohn*, Philosophical and Metaphysical Basis of Icon Veneration in the Eastern Orthodox Church. — *Demetrios Ducas*, The Technique of Byzantine Icon-Painting. — *Book reviews*. — *News and Chronicles*.

«Θεολογία», Ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς «Ἐκκλησίας» ἐπισημοῦ δελτίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Διευθύνουσα Σ. Ἐπιτροπή: ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Δαρόθεος καὶ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Μπρατσώτης, Βέλλας καὶ Καρμίρης. Ἐπιμελεῖα τοῦ ὑφηγητοῦ κ. Σ. Λώλη. Ἐξεδόθη τὸ Γ' τεῦχος τοῦ Ἰουλίου—Σεπτεμβρίου 1956. Περιεχόμενα: *Κ. Δουβουγιώτου (†)*, Ἱστορικαὶ εἰδήσεις ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Κυρίλλου τοῦ Πατρέως. *Σ. Γκόσεβιτς*, Ἡ περὶ θείας Χάριτος διδασκαλία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. *Σ. Ἀγουρίδη*, Ἡ ἰουδαϊκὴ ἐσχολογία τῶν χρόνων τῆς Κ. Διαθήκης. *Μητρ. Β. Ἀτέση*, Ὁ Ἄνδρου Σωφρονίου. *Δ. Πασάλη (†)*, Βυζαντινὰ καὶ Μεταβυζαντινὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς Ἄνδρου. *Ν. Κεφαλᾶ (†)*, Ἱστορικὴ μελέτη περὶ τῶν διατεταγμένων νηστειῶν. *Ε. Χρυσανθοπούλου*, Τὰ βιβλία θαυμάτων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τὸ χρονικὸν τῆς Μονεμβασίας καὶ αἱ σαββατικαὶ ἐπιδρομαὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κριτικὸν καὶ βιβλιογραφικὸν δελτίον, ὑπὸ τῶν καθηγητῶν κ. κ. *Π. Μπρατσιώτου*, *Β. Σταυρίδου*, *Δ. Πάλλα*, *Δρος Δ. Καλλιμάχου*. Ἐπισημονικαὶ εἰδήσεις, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Β. Σταυρίδου.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδομένον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΩΔΑΚΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ἡ «Ἐκκλησία» ἐκίδει ἐπίσης τὸν «Ἐφημέριον» διανεμόμενον δωρεὰν εἰς ἅπαντας ἀνεξαίρετως τοὺς κληρικούς, ὡς καὶ τὸ ἐπισημονικὸν περιοδικὸν «Θεολογία», τὴν ὁποῖαν λαμβάνουν ἐπίσης δωρεὰν ἅπαντες οἱ Ἱεράρχαι καὶ οἱ Θεολόγοι Κληρικοί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Σεβ. Μητροπ. Σάμου Ειρηναίου, Ὁ Ο.Η.Ε. καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία.

Ἰω. Καρμίρη, Τὸ ἱερὸν αἷμα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Α'.

Φ. Κόντογλου, Οἱ ἀγιογραφικοὶ χαρακτῆρες Ἁγίων ἐορταζομένων κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον. Β'.

Α. Καλομοίρου, Ἡ πίστις.

Π. Γλέζου, Ἡ ἀνάγκη ἐνὸς κηρύγματος.

Παρατηρήσεων Στήλη: Νέον πνεῦμα γεννᾶται.—Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία χαίρει.—Ἡ ἐορτὴ τῆς Ἀγίας Σκέπης.—Οἱ νέοι χοροί.—Ἀφελῆς καὶ σοφιστικὴ ἀποψις.—Ἀποχρωματισμὸς Ὁρθόδοξων ἱερῶν.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προηρόξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Κλητήρια ἐπιγράμματα.

Βιβλιογραφία.

Οἱ ἱερεῖς, ἀπευθύνεσθε πάντοτε ἀνεκδοιάστως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», διὰ πᾶν ζήτημα ποῦ σᾶς ἀπασχολεῖ. Ἀπάντησιν θὰ λαμβάνετε ἀμέσως διὰ τοῦ «Ἐφημερίου».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ ἀλληλογραφία τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιεύεται πάντοτε εἰς τὸν «Ἐφημέριον».

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἶδοποιοῦνται οἱ ἀναγνώσται τῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησίας», «Ἐφημερίου» καὶ «Θεολογίας», ὅπως συνδρομὰς ἢ ἄλλα ἐμβάσματά των ἀποστέλλουν δι' ἐπιταγῆς μόνον ἐπ' ὀνόματι τῆς Διαχειρίσεως τῆς «Ἐκκλησίας».

Ἐπεθεὸνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.